

Europeiska unionens officiella tidning

C 105

femtioförsta årgången

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

25 april 2008

<u>Informationsnummer</u>	Innehållsförteckning	Sida
	III <i>Förberedande rättsakter</i>	
	REGIONKOMMITTÉN	
	73:e plenarsession den 6–7 februari 2008	
2008/C 105/01	Yttrande från Regionkommittén om "Effektivare stöd till forskning och innovation i EU-regionerna"	1
2008/C 105/02	Yttrande från Regionkommittén om "Halvtidsöversynen av Biovetenskap och bioteknik – En strategi för Europa"	7
2008/C 105/03	Yttrande från Regionkommittén om "Frivilligarbete som bidrag till ekonomisk och social sammanhållning"	11
2008/C 105/04	Yttrande från Regionkommittén om "Flexicurity"	16
2008/C 105/05	Yttrande från Regionkommittén om "Att främja ett aktivt medborgarskap bland ungdomar genom undervisning"	21
2008/C 105/06	Förberedande yttrande från Regionkommittén om "Hälsokontroll av den gemensamma jordbrukspolitiken"	25
2008/C 105/07	Resolution från regionkommittén till Europeiska rådets vårmöte 2008 "Strategin för tillväxt och sysselsättning – Att hantera "Lissabonparadoxen"	31
2008/C 105/08	Yttrande från Regionkommittén om "En EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma"	34
2008/C 105/09	Utkast till yttrande från Regionkommittén om "Vitbok om idrott"	40
2008/C 105/10	Yttrande från Regionkommittén om "Svartahavssynergien – Ett nytt regionalt samarbetsinitiativ"	46

III

(Förberedande rättsakter)

REGIONKOMMITTÉN

73:e PLENARSESSION DEN 6–7 FEBRUARI 2008

Yttrande från Regionkommittén om ”Effektivare stöd till forskning och innovation i EU-regionerna”

(2008/C 105/01)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén framhåller vikten av att regionerna finner praktiska lösningar – och att EU och medlemsstaterna bidrar mer till detta – när det gäller en komplementär användning av forsknings- och innovationsanslagen och strukturfonderna och därmed tillhandahåller ett viktigt verktyg för att stärka forsknings- och innovationsdimensionen i den förnyade Lissabonstrategin på regional och lokal nivå.
- ReK framhåller behovet av att utforma regionala strategier för forskning, teknisk utveckling och innovation, samt att stärka den regionala förvaltningen av forskning och innovation samt utöka ansvaret bland berörda parter, särskilt inom den privata sektorn.
- Regionkommittén efterlyser ytterligare aktiviteter på EU-nivå för att stärka samverkans effekterna mellan olika EU-finansieringsinstrument, t.ex. genom att ge prioritet till ansökningar inom ramen för sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, som har en framträdande betydelse för en regional innovationsstrategi, samt genom att anslå en anseelig och allt större del av strukturfondernas medel till forskning och innovation.
- ReK betonar behovet av en mer sofistikerad policymix och en balans mellan främjandet av befintliga ”spetsforskningscentrum” och skapandet av förutsättningar för nya att växa fram. Följaktligen skulle man kunna ge en territoriell dimension åt både ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation och sjunde ramprogrammet, samtidigt som det ska noteras att sjunde ramprogrammet i första hand är fokuserat på principen om spetskompetens.
- ReK anmodar kommissionen att verka för en effektiv samordning av interregional nätverksfinansiering inom ramen för strukturfonderna, det sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation. Det krävs en regelbunden och bättre spridning av resultaten, exempel på bästa praxis och större samverkan mellan forskningsvärldens olika delar.

Föredragande: Jyrki MYLLYVIRTA (FI-PPE), borgmästare i Lahtis

Referensdokument

Rådets slutsatser om "Effektivare stöd till forskning och innovation: Samordnat utnyttjande av ramprogrammet för forskning och strukturfonderna – Svar på rapporten från Crest", 2811:e mötet i rådet (konkurrenskraft), Luxemburg den 25 juni 2007

Meddelande från kommissionen: Konkurrenskraftiga regioner i Europa genom forskning och innovation – Ett bidrag till högre tillväxt och fler och bättre jobb

KOM(2007) 474 slutlig

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Förstärkta samverkans effekter mellan olika EU-finansieringsinstrument 2007–2013

1. Regionkommittén välkomnar i högsta grad de slutsatser som rådet (konkurrenskraft) antog den 25 juni 2007 om "Effektivare stöd till forskning och innovation: Samordnat utnyttjande av ramprogrammet för forskning och strukturfonderna – Svar på Crest-rapporten" ⁽¹⁾, där rådet uppmanar medlemsstaterna och regionerna att använda Crests riktlinjer på frivillig basis och särskilt anmodar ReK att följa upp denna fråga. Regionkommittén skulle själv vilja uppmana rådet att ta upp frågan på nytt i ljuset av detta ReK-yttrande.

2. ReK konstaterar att det finns behov av ökad samverkan mellan EU:s sammanhållnings-, forsknings- och innovationspolitik med tanke på målen för dessa olika typer av politik, och i synnerhet krävs det effektivitet i och samordning av medlemsstaternas och regionernas användning av finansieringsinstrumenten. Regionkommittén har i flera yttranden, t.ex. i ReK:s studie om "Regionernas och de lokala och regionala myndigheternas strukturella kapacitet och motivation i fråga om forskning och utveckling" ⁽²⁾, framhållit vikten av att regionerna finner praktiska lösningar – och att EU och medlemsstaterna bidrar mer till detta – när det gäller en komplementär användning av forskningsanslagen och strukturfonderna, särskilt i de nya medlemsstaterna.

3. Vi håller med rådet och kommissionen om att detta tillhandahåller ett viktigt verktyg för att stärka forsknings- och innovationsdimensionen i den förnyade Lissabonstrategin på regional och lokal nivå och förbättra EU-regionernas resultat när det gäller forskning och innovation. ReK påpekar att det finns en mängd olika forskningsinrättningar och att deras arbetsmetoder uppvisar stora variationer. Ny kunskap kan tas fram i

⁽¹⁾ CREST 1203/07 – CREST (EU:s kommitté för vetenskaplig och teknisk forskning) "Guidelines on Coordinating the Research Framework Programme and the Structural Funds to support research and development" ("Riktlinjer för samordning av ramprogrammet för forskning och strukturfonderna i syfte att stödja forskning och utveckling").

⁽²⁾ CDR/ETU/21/2005.

inrättningar av varierande storlek och form. Till och med små institutioner kan bidra med kunskaper av världsomfattande intresse inom smala fackområden, särskilt om de deltar i globala nätverk och samarbetar med kunskapsbaserade företag.

4. Mot bakgrund av förslagen i ReK:s studie i denna fråga välkomnar kommittén de ökade möjligheter som regionerna har att samordna användningen av sjunde ramprogrammet för forskning, strukturfonderna, ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) i syfte att främja forskning och innovation. Det är särskilt gemensamma tidsramar och större resurser som gör det möjligt att nå betydande resultat genom ökad synergi. Sjunde ramprogrammet för forskning har nu en budget på 54 miljarder euro för perioden 2007–2013, och för forskning och innovation avsätts ungefär 10 %, eller 45 miljarder euro, av strukturfondernas medel. Dessutom kommer en ungefär lika stor summa från nationell samfinansiering. Detta visar strukturfondernas betydelse och potential jämfört med den ungefär lika stora totala budgeten för sjunde ramprogrammet för forskning.

5. Rådets slutsatser och Crest-riktlinjerna fokuserar endast på en samordnad användning av strukturfonderna och sjunde ramprogrammet för forskning, men ReK skulle vilja anlägga ett bredare synsätt – i linje med Europeiska kommissionens meddelande – i denna fråga och även beakta potentialen inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP) och i viss mån Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).

6. Vi upprepar att den förnyade Lissabonstrategin från 2005 har givit forskning och innovation, de viktigaste drivkrafterna bakom ökad tillväxt och stärkt konkurrenskraft, en central position i europeisk politik, och vi framhåller att den "brett upplagda innovationsstrategin för EU", som antogs vid det informella toppmötet i Lahtis i oktober 2006, utgör ytterligare ett viktigt steg på detta område. För att främja ytterligare investeringar i forskning och innovation inom EU:s regioner uppmanar ReK Europeiska rådet att vid sitt vårtoppmöte 2008 förstärka forsknings- och innovationsdimensionen i den nya generationen av integrerade riktlinjer för tillväxt och sysselsättning för perioden 2008–2011 i Lissabonstrategins förvaltningscykel.

7. Vi håller med om att det krävs en mer ingående bedömning av de möjliga samverkansvinsternas geografiska utbredning. Detta förutsätter en förstärkning av analysen på regional nivå av potentialen och behoven på forsknings- och innovationsområdet, särskilt genom en förbättring av de statistiska och kvalitativa data som bland annat produceras genom sådana initiativ på EU-nivå som databasen med regionala nyckeltal, eller översikten över tendenser på innovationsområdet ("Trend Chart") och Erawatchs förfaranden för övervakning av politiken, som utsträcks till regional nivå.

8. Vi föreslår att interimsvärderingen och efterhandsvärderingen av EU:s finansieringsinstrument även omfattar en analys av sambanden med andra instrument i syfte att skapa samverkansvinster när det gäller stödet till forskning och innovation i EU:s regioner.

Fungerande förvaltning på flera nivåer

9. Regionkommittén betonar att skapandet av en forsknings- och innovationspotential för hållbara konkurrensfördelar i Europa endast kan bli framgångsrik om städer och regionala myndigheter medverkar. Med tanke på deras fysiska närhet fungerar de som huvudkatalysatorer för kunskap och innovation i Europa. Ett allt större antal europeiska regioner ger forskning och innovation högsta prioritet i budgeten.

10. ReK betonar att ytterligare insatser behövs dels om man vill uppnå den förnyade Lissabonagendans mål och Barcelona-målet att minst 3 % av BNP i EU ska anslås till FoU senast år 2010, varav två tredjedelar ska komma från den privata sektorn, dels skapa ekonomisk och social sammanhållning i EU. Kommittén upprepar att forsknings- och innovationskapaciteten i de europeiska regionerna kan öka endast om medlemsstaterna, EU och regionerna gör ett gemensamt åtagande och genomför samordnade insatser. EU:s anslag utgör alltid en liten del av de totala offentliga anslagen till forskning och innovation, och det är viktigt att EU genom sin politik främjar en ökning och samordning av medlemsstaternas investeringar. I EU finns ett särskilt starkt behov av ett större engagemang från den privata sektorn, som komplement till de offentliga anslagen.

11. Regionkommittén vill säkerställa en samordnad användning av sjunde ramprogrammet, strukturfonderna och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, eftersom detta är viktigt för EU:s konkurrenskraft och för en ömsesidig samverkansseffekt mellan sammanhållningspolitiken, forskningspolitiken och innovationspolitiken på nationell och regional nivå. Landsbygdens utveckling är också en viktig del av den regionala utvecklingen och måste synkroniseras med annan politik, bl.a. forsknings- och innovationspolitiken.

12. Vi anser att sjunde ramprogrammet för forskning, som bidrar till att stärka den europeiska konkurrenskraften, har en mycket viktig roll när det gäller att uppnå Lissabonstrategins mål och utveckla det europeiska området för forskningsverksamhet, men det måste samtidigt utgöra ett komplement till den nationella forskningsverksamheten och vara fokuserat på att stödja sådana projekt som inte kan verkställas på nationell nivå. Genom en samordning av resurserna i olika medlemsstater kan detta tjäna både europeiska och nationella intressen.

13. Kommittén ser positivt på att sjunde ramprogrammet för forskning kommer att stärka den regionala dimensionen i EU:s forskningsstöd genom initiativ som Kunskapsregioner 2 och Forskningspotential. Dessa initiativ har dock en alltför begränsad omfattning, och ReK förespråkar en utvidgning av sådana initiativ samt uppmanar kommissionen att även göra en regional uppdelning av anslagen från sjunde ramprogrammet och ställa denna till de regionala myndigheternas förfogande.

14. Vi erinrar om den ståndpunkt vi intagit i vårt tidigare yttrande om Europeiska tekniska institutet (ETI), nämligen att man måste se till att inkludera och engagera regionerna och de små och medelstora företagen också i större EU-samarbetsprojekt som ETI. ETI:s projekt "kunskaps- och innovationsgrupper" bör användas för att bygga upp ett samarbete med näringslivet och de lokala och regionala myndigheterna.

15. Vi ställer oss bakom Crest som framhåller behovet av att utforma strategier för forskning, teknisk utveckling och innovation (FoTUI) och att stärka den regionala administrationen av forskning och innovation. Ett viktigt inslag är här att utforma en specifik strategi för gemensam användning av sjunde ramprogrammet för forskning och strukturfonderna i samband med strategiutvecklingen rörande forskning och innovation. Behovet av samordnat stöd bör beaktas i ett tidigt skede i planeringsarbetet, t.ex. i form av en nedifrån-och-upp-process för urval av strategiska forsknings- och innovationsmål i de operativa programmen. Detta skulle kunna stödjas exempelvis genom att en finansieringsreserv inkluderas i de operativa programmen på samma sätt som för vissa EU-regioner.

16. Vi framhåller att samordningen av viktigare EU-instrument som sjunde ramprogrammet för forskning, strukturfonderna och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation inte bara är en fråga om politiska intentioner utan också innebär ett krav på konsekvens mellan olika politikområden. För att man kunna skapa sådan konsekvens när det gäller program som omfattar flera nivåer och aktörer krävs det att det finns ett effektivt decentraliserat politiskt styre.

Större aktivitet och starkare fokus när det gäller verksamhet och samordning

17. Regionkommittén anser att ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation bör vara mer fokuserat på innovation och marknadsintroduktion medan sjunde ramprogrammet bör vara inriktat på forskning och utveckling i syfte att stärka Europas internationella konkurrenskraft. Detta skulle innebära att man kan undvika stora skillnader mellan forskning, utveckling och tillämpning vad gäller finansiering.

18. Vi föreslår med stöd av ReK:s studie att det införs en specifik prioritering av ansökningarna till sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation i enlighet med ansökningarnas betydelse för den regionala innovationsverksamheten. En möjlighet skulle kunna vara att ge prioritet till ansökningar till sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation som har en tydlig och framträdande betydelse för en regional innovationsstrategi och som samtidigt uppfyller kriterierna för kvalitet i forskningen.

19. Vi skulle vilja uppmana kommissionen att i större utsträckning styra medlen i strukturfonderna för investeringar i forskning och innovation. ReK menar att en ansenlig och allt större del av strukturfondernas medel bör anslås till forskning och innovation, något som har skett i strukturfondsprogrammen för perioden 2007–2013 när det gäller Lissabonagendan, och att man i enlighet med EURAB:s (Europeiska rådgivande forskningskommittén) förslag följer t.ex. rekommendationerna i Aho-rapporten "Att skapa ett innovativt Europa" om att anslå minst 20 % av investeringarna till innovation och kunskap i kommande strukturfondsprogram, och att detta villkor självt ska utgöra en del av EU:s genomförande av Lissabonstrategin.

20. Regionkommittén ställer sig bakom att nya incitament förs in i strukturfonderna till stöd för forskning och innovation. Dessa incitament skulle bland annat kunna omfatta differentierade bidragskvoter som gynnar forsknings- och innovationsprojekt och lägre finansieringsandel (t.ex. 10 %) från de nationella och regionala stödmottagarna, för att återspegla de förmodade risker och den långsiktiga avkastning som är kännetecknande för många forsknings- och innovationsaktiviteter, särskilt sådana som förutsätter upprättande av ny infrastruktur.

21. Vi framhåller sammanhållningspolitikens speciella roll när det gäller att stödja innovationsverksamhet i regionerna, och menar att Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) även kan användas för att finansiera företagskuvöser och forskningsparker (infrastruktur och förbindelser). De kan tillhandahålla betydelsefulla metoder för att sprida kunskap för användning på marknaden och de kan bidra till att bygga upp kontakter mellan små och medelstora företag och universitet. Europeiska socialfonden (ESF) skulle å sin sida kunna ge ekonomiskt stöd till kompetensutveckling (utbildning, vägledning osv.), samt till utveckling och modernisering av utbildningsstrukturerna och utbildningssystemen. Under programperioden 2007–2013 kommer starkare tonvikt än tidigare att läggas på en förstärkning av forsknings- och innovationsverksamheten genom kunskapsöverföring.

22. Vi framhåller hur viktigt det är att kunskapen sprids och används och att kunskap bör tillhandahållas i en form som gör att den kan integreras i produktionsverksamheten. De lösningar och metoder som utvecklas måste vara öppet tillgängliga för alla, och särskilt för små och medelstora företag i sådana områden där det inte finns några institut för avancerad forskning eller några universitet. Detta skulle i praktiken kunna göras inom ramen för regionala kluster. Så kallade klusterkontor har införts i vissa länder för att bidra till kunskapspridningen, och sådana skulle kunna användas i större omfattning i Europa.

23. Kommittén välkomnar särskilt Crests rekommendationer för att förbättra de små och medelstora företagens konkurrenskraft på forskningsområdet och deras förmåga att utnyttja kunskap som tagits fram på annat håll. ReK hänvisar emellertid också till att genomförandet av Crests riktlinjer endast kan ske frivilligt i regionerna, eftersom den gemensamma programplaneringen (kommissionen och regionerna) under tiden har avslutats. Strukturfonderna skulle kunna användas för att hjälpa de små och medelstora företagen att bygga upp nätverk, erhålla utbildning och stärka deras kvalifikationer när det gäller att delta i sjunde ramprogrammet samt därefter för att upprätta kontakter på internationell och gränsöverskridande nivå. Ramp-

rogrammet för konkurrenskraft och innovation skulle kunna användas för att hjälpa de små och medelstora företagen att klara eventuella finansieringsunderskott i innovationsskedet.

24. Vi vill framhålla vikten av att decentraliserad innovationsverksamhet förekommer också i små städer och regioner. Nationellt (som t.ex. i Finland) och regionalt samordnade nätverk av kunskapscentrum utgör ett exempel på ett system där regional eller lokal forskning och företagens potential och resurser kombineras med nationella och europeiska strategier och finansieringsformer. Kunskapscentrumen bildar kluster inom olika sakområden och deltar i internationella nätverk.

Att främja regionernas strategier och kapacitet för forskning och innovation

25. Regionkommittén understryker de regionala forsknings- och innovationsstrategiernas viktiga roll för att knyta olika berörda parter inom en region till strategin. Sådana strategier kan – vilket framhölls i ReK:s studie – stärka forskningsinstituten genom att placera dem i en innovativ miljö, öka ansvarskänslan bland berörda parter och därigenom leda till ett starkare regionalt forsknings- och innovationssystem. Det är mycket viktigt att stöd ges från de olika tillgängliga programmen i olika skeden av uppbyggnaden av ny forskningsinfrastruktur.

26. Kommittén betonar värdet av att använda en fokuserad angreppsmetod inom de regionala forsknings- och innovationsstrategierna, inbegripet identifieringen av högprestigeprojekt. Härvid bör jämvikt skapas mellan olika angreppsmetoder. En som rekommenderas av Crest är att välja ut prioriteringar på regional nivå som kompletterar prioriteringarna inom sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation i syfte att öka möjligheterna för regionala forsknings- och innovationssystem att erhålla EU-finansiering.

27. Kommittén noterar alla de möjligheter som strukturfonderna och sjunde ramprogrammet i nuläget erbjuder för att ge stöd till effektiva utbildningssystem för forskare och företag i EU:s regioner och till uppbyggnad eller uppgradering av forsknings- och innovationsinfrastruktur, och vi välkomnar Crests rekommendationer att dra fördel av detta. ReK välkomnar Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastruktur (ESFRI), som kommer att göra en utredning av de regionala aspekterna av alleuropeiska forskningsinfrastrukturer i början av 2008, och vi betonar att särskilt de nya medlemsstaterna bör involveras i detta initiativ.

28. Kommittén efterlyser på nytt att det inrättas gemensamma forsknings- och innovationsfonder i syfte att skapa nya former för offentligt-privat institutionellt samarbete på lokal och regional nivå, och vi framhåller att utvecklingen av forsknings- och innovationskapaciteten är en fortlöpande uppgift.

Balans mellan spetskompetens och sammanhållning

29. Regionkommittén håller med kommissionen i dess analys av farorna med att forsknings- och innovationsverksamheten i EU i hög grad är koncentrerad till ett fåtal regioner. ReK har med oro noterat att utgifterna för forskning och innovation ligger under 1 % av BNP i mer än 100 regioner i Europa.

30. Kommittén understryker att man i den europeiska forsknings-, innovations- och sammanhållningspolitiken bör eftersträva kompletterande mål och samarbeta i syfte att förbättra FoU i Europa. Detta innebär en oavbruten strävan att skapa balans mellan stöd till spetskompetens och till sammanhållning. Om forskning och innovation är av central betydelse för tillväxten bör EU-politiken stödja en mer sofistikerad policymix och en balans mellan främjandet av befintliga "spetsforskningscentrum" och skapandet av förutsättningar för nya att växa fram.

31. Vi erinrar om att ReK har föreslagit att en större andel av anslagen från strukturfonderna bör gå till investeringar i högkvalitativ offentlig forsknings- och innovationsverksamhet, främst i EU:s regioner, i enlighet såväl med konvergensmålet som med det regionala konkurrenskrafts- och sysselsättningsmålet. Kommittén noterar att sammanhållningspolitiken följer en integrerad angreppsmetod och därför inte betraktar forskningen isolerat utan i kombination med innovation.

32. Vi betonar att även om sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation inte är sammanhållningsinstrument i sig, utövar de ändå med nödvändighet ett inflytande på sammanhållningen. ReK har föreslagit att sammanhållningsmålet ska beaktas inom alla europeiska politikområden. Följaktligen kan man överväga om både ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation och sjunde ramprogrammet bör ges en territoriell dimension, även om det ska noteras att sjunde ramprogrammet i första hand är fokuserat på principen om spetskompetens.

33. Kommittén ställer sig bakom Crests rekommendationer om hur regionerna på bästa sätt kan använda strukturfonderna och sjunde ramprogrammet för att se till att deras forsknings- och innovationssystem ska kunna närma sig spetskompetensnivå och europeisk eller internationell konkurrenskraftsnivå. Detta innebär bland annat en förbättring av det regionala nätverksamarbetet mellan forskningsinstitut, universitet, små och medelstora företag och andra berörda aktörer i syfte att skapa kluster, regionala teknikplattformar och teknikcentrum, och stöd till dessa för att hjälpa dem att bygga upp kontakter med samarbetsinriktade EU-projekt och agendor för forskning och innovation, t.ex. ERA-Net och de europeiska teknikplattformarna samt internationella nätverk med forskare och företag.

34. I detta sammanhang vill vi uppmana Europeiska kommissionen att fortsätta sitt arbete med relevanta initiativ som "Kunskapsregioner" inom ramen för sjunde ramprogrammet, "Regioner för ekonomisk förändring" inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och "Innova-Inno" inom ramen för ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation. ReK framhåller också att strukturfonderna bör ges en understödande roll i syfte att stärka de lokala och regionala aktörernas – och särskilt de små och medelstora företagens – vetenskapliga och tekniska kapacitet och deras förmåga att skapa och leda företag, så att de kan delta i projekt inom ramen för sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation.

35. Mot bakgrund av ReK-studien föreslår vi en signifikant riktningförändring i användningen av EU-finansieringen, särskilt när det gäller regionernas användning av strukturfonderna, i syfte att i första hand stimulera forskningens och innovationens efterfrågesida och främja en regional potential i form

av en användarstyrd och öppen innovation. Avsaknaden av absorptionsmekanismer vid utnyttjandet av den globala kunskapsbasen är den viktigaste flaskhalsen när det gäller regionernas problem med att dra fördel av öppen innovation.

36. Vi beaktar den kritik som rör överlappning av stödet till forskningsinfrastruktur från både strukturfonderna och sjunde ramprogrammet, och vi betonar att det i detta avseende behövs en mer effektiv samordning av och en motiverad angreppsmetod för investeringar i FoU-infrastruktur baserade på båda EU-finansieringsinstrumenten, dels för att balansera sammanhållnings- och spetskompetenssynsätten, dels för att fokusera på stödet till de olika skedena i uppbyggnaden av infrastruktur.

37. Vi erinrar i detta sammanhang om ReK:s ståndpunkt att begreppet "spetskompetens" inom det europeiska området för forskningsverksamhet, samt inom europeisk och nationell forskningsfinansiering, också måste ta hänsyn till högt specialiserade, mindre forskningscentrum och mindre forskningsintensiva aktörer. Detta är av avgörande betydelse för tillämpningen av innovationerna och för utvecklingen av kunskap av världsomfattande intresse inom smala fackområden. Forskningen bör inte bara vara inriktad på högteknologisk forskning, utan "lågteknologisk" forskning kan också vara mycket viktig för innovation och utveckling i regionerna.

38. Vi förmodar att om EU-anslagen används till att föra forsknings- och innovationssystemen i riktning mot spetskompetens, kommer detta att innebära en prövande utmaning för regionerna inom ramen för strukturfondernas mål "Regional konkurrenskraft och sysselsättning". De kommer inte att kunna räkna med att erhålla anslag från sjunde ramprogrammet och kan få mycket mindre anslag från strukturfonderna än tidigare.

Spridning av bästa praxis och spetskompetens

39. Regionkommittén framhåller vikten av Europeiska kommissionens planerade insatser, som syftar till följande:

- Att använda EU-finansieringen på ett bättre sätt genom att under våren 2008 presentera en praktisk vägledning i syfte att kartlägga de lämpligaste finansieringskällorna för potentiella stödmottagare (forskningsinstitut och företag). ReK uppmanar dock kommissionen att försöka uppnå bättre samordning med Crests förslag och utveckla Crests riktlinjer så att de blir mer användbara rekommendationer.
- Att vid lämplig tidpunkt rapportera om de framsteg som gjorts genom samordnad användning av gemenskapsinstrumenten, både på nationell och regional nivå, och om exempel på god praxis på nationell och regional nivå.
- Att regelbundet anordna sammankomster för aktörer inom områdena forskning, innovation och regional utveckling, där dessa kan utbyta idéer och bästa praxis samt få stöd och råd. Här ses ReK som en viktig samarbetspart.
- Att förbättra informationsutbytet med de nationella och regionala myndigheterna om vilka aktörer inom deras områden som erhåller stöd från sjunde ramprogrammet respektive ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation. Avsikten är att göra det lättare att erhålla kompletterande anslag från nationella, regionala och europeiska finansieringsinstrument.

28. Kommittén framhåller vikten av att använda nya samarbets- och kommunikationsprogram inom ramen för strukturfonderna och programmen Interreg IV C och Urbact. Dessa program kan användas för att sprida kännedom om fördelar genom initiativet *Regioner för ekonomisk förändring* och bygga upp direkta nätverk mellan två regioner som kan och vill dra fördel av resultaten av framgångsrika projekt i den avancerade regionen.

Bryssel den 6 februari 2008

29. Regionkommittén uppmanar kommissionen att eftersträva en effektiv samordning av interregional nätverksfinansiering inom ramen för strukturfonderna, sjunde ramprogrammet och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation på området forskning och innovation, inbegripet regelbunden och bättre samordnad spridning av resultat och bästa praxis samt mer omfattande samverkan mellan deras olika "samhällen".

Regionkommitténs
ordförande
Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Halvtidsöversynen av Biovetenskap och bioteknik – En strategi för Europa"

(2008/C 105/02)

REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén fäster stor vikt vid biovetenskapens och bioteknikens betydelse för EU:s internationella konkurrenskraft och hållbara utveckling. Kommittén förklarar sig beredd att själv bidra till detta på regional nivå för att genomförandet ska lyckas, men i samband med detta måste möjligheter och risker vägas mot varandra och varje enskild åtgärd i strategin måste värderas mot bakgrund av hur den gagnar medborgarna.
- Regionkommittén betonar den nyckelroll som innehas av städer och regioner för att kunna koncentrera kapaciteten och stärka konkurrenskraften internationellt – genom det regionala och gränsöverskridande samarbetet, skapande av regionala bioteknikkluster, och genom att integrera forskning, industri och investerare.
- Regionkommittén uppmuntrar städer och regioner till överföring av kunskap samt innovation på både vetenskaplig och industriell nivå. Städerna och regionerna kommer i den mån de har möjlighet att öka riskkapitalsatsningarna (och då även för gränsöverskridande samarbete), stödja användarna när biotekniska uppfinningar ska patenteras samt när sådana patent ska användas. Regionala, nationella, men framför allt även europeiska finansinstitut bör inrätta stödprogram för att skapa en balanserad riskfördelning för små och medelstora företag på det biotekniska området.
- Regionkommittén uppmuntrar därför till en välinformerad samhällsdebatt om nyttan av och riskerna med biovetenskap och bioteknik. Många städer och regioner stöder redan arbetet med att informera allmänheten om vetenskapliga grunder, metoder och användningsområden samt rättsliga krav och etiska frågor på det biotekniska området. Dessa initiativ måste uttryckligen fortsättas och forskarsamhället, näringslivet och myndigheterna måste göras delaktiga.

Föredragande: Karl DÖHLER (DE-PPE), ledamot i Bayerns delstatsparlament

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Om halvtidsöversynen av Biovetenskap och bioteknik – En strategi för Europa

KOM(2007) 175 slutlig

Regionkommitténs politiska rekommendationer

1. Regionkommittén fäster stor vikt vid biovetenskapens och bioteknikens betydelse för EU:s internationella konkurrenskraft och hållbara utveckling. Viktiga användningsområden står att finna inom medicin och läkemedel, industriell bearbetning och primärproduktion (framför allt livsmedel och foder, men även förnybara råvaror och alternativa energiformer). Biovetenskap och bioteknik bidrar på så sätt till nya metoder i arbetet med att hantera brådskande problem som rör hälsovården, den åldrande befolkningen, problemet med att föda världens växande befolkning samt energitillgången och klimatförändringen.

2. Regionkommittén instämmer i Europeiska kommissionens uppfattning om att biovetenskap och bioteknik i stor utsträckning bidrar till att nå EU:s centrala politiska mål om att främja hälsa, hållbar utveckling, ekonomisk tillväxt och att skapa arbetstillfällen. Kommittén välkomnar därför Europeiska kommissionens strategi för att främja biovetenskap och bioteknik samt uppskattar de framsteg som gjorts vid genomförandet av strategin.

3. Regionkommittén betonar att användningen av bioteknik måste åtföljas av en bred samhällsdebatt om fördelarna och riskerna med bioteknik där man även tar upp etiska frågor för att öka allmänhetens acceptans för denna teknik. Detta förutsätter att man sprider kunskap om de vetenskapliga grunderna.

4. Kommittén välkomnar europeiska nätverk mellan regioner och kluster som är verksamma inom områdena bioteknik och biovetenskap och uppmanar kommissionen att stödja dessa nätverk i arbetet med att utbyta erfarenheter, utarbeta gemensamma projektansökningar och inta en gemensam hållning i den politiska processen i Europa.

5. Kommittén är medveten om att städer och regioner har ett stort inflytande i arbetet med att främja biovetenskap och bioteknik. Med internationella mått mätt är de europeiska bioteknikklustren förhållandevis små och därför är det av avgörande betydelse för konkurrenskraften att dessa kluster nätverkar med varandra. Arbetet med att skapa kluster, integrera forskning, industri och investerare samt informera allmänheten om de tekniska framstegen, det regionala och gränsöverskridande samarbetet och skapande av nätverk för regionala bioteknikkluster är beroende av stöd från städer och regioner för att kunna koncentrera kapaciteten och stärka konkurrenskraften internationellt.

6. Kommittén ser behovet av att uttryckligen fortsätta genomföra åtskilliga åtgärder på detta område och förklarar sig

beredd att själv bidra till detta på regional nivå för att genomförandet ska lyckas. I samband med detta måste möjligheter och risker vägas mot varandra och varje enskild åtgärd i strategin måste värderas mot bakgrund av hur den gagnar medborgarna.

Om de prioriteringar som gjorts i halvtidsöversynen av strategin

7. Regionkommittén bekräftar att städerna och regionerna kommer att bidra i den mån de har möjlighet till att främja forskning och marknadsutveckling för biovetenskapliga och biotekniska tillämpningar samt kunskapsbaserad bioekonomi. Kommittén uppmanar städerna och regionerna att bidra till att informera användarna om de rättsliga grunderna och de administrativa förfaranden som gäller på det biotekniska området. Vad gäller att förbättra samordningen på forskningsområdet bör Europeiska kommissionen inte bara samarbeta med medlemsstaterna, utan också inrätta regionala plattformar och integrera de regionala sammanslutningarna direkt i kommissionens arbete.

8. Kommittén stöder att man främjar konkurrenskraft, överföring av kunskap samt innovation på både vetenskaplig och industriell nivå: man måste öka medvetenheten om forskningsresultats affärsmässiga potential. Man bör främja nyetableringar av företag samt övergång från forskningen till industrin. Städerna och regionerna kommer i den mån de har möjlighet att öka riskkapitalsatsningarna (och då även för gränsöverskridande samarbete), stödja användarna när biotekniska uppfinningar ska patenteras samt när sådana patent ska användas. Regionala, nationella, men framför allt även europeiska finansinstitut bör inrätta stödprogram för att skapa en balanserad riskfördelning för små och medelstora företag på det biotekniska området.

9. Regionkommittén ser behovet av att förbättra situationen på arbetsmarknaden genom att främja rekrytering samt utbildning och fortbildning av personal. Man bör locka till sig forskare och annan nyckelpersonal som är viktig för bioteknikföretagens utveckling och förhindra att arbetskraften flyr genom att skapa attraktiva ramvillkor. Det kan även bli aktuellt att försöka få högt utbildade arbetstagare som utbildats eller skaffat sig arbetslivserfarenhet utanför Europa att återvända.

10. Regionkommittén pekar på att biotekniken erbjuder goda framtida alternativ för den kemiska industrin utöver användning inom hälsoområdet samt för livsmedel och djurfoder. I dag produceras redan 85 % av världens enzymbehov i Europa. Genom att använda enzymatiska och biokatalytiska processer kan man spara betydande resurser samt energi och på så sätt erbjuda nya metoder för att skapa en hållbar ekonomi.

11. Kommittén är medveten om allmänhetens kritiska inställning till framför allt användningen av bioteknik inom livsmedels- och fodersektorn. Den nuvarande allmänna misstron hos majoriteten av konsumenterna mot genteknik inom jordbruket kontrasterar dock mot allmänhetens genomgående positiva inställning när produkternas hälsomässiga och ekologiska fördelar blir tydliga.

12. Regionkommittén uppmanar därför till en välinformerad samhällsdebatt om nyttan av och riskerna med biovetenskap och bioteknik. Många städer och regioner stöder redan arbetet med att informera allmänheten om vetenskapliga grunder, metoder och användningsområden samt rättsliga krav och etiska frågor på det biotekniska området. Dessa initiativ måste fullföljas.

13. Kommittén uppmanar forskarsamhället, näringslivet och myndigheterna att delta i denna debatt och alla relevanta intressegrupper måste göras delaktiga i ett forum för en gemensam dialog. Städerna och regionerna bör i högre grad främja forskningsinitiativ som rör socioekonomiska och etiska frågor inom bioteknik samt stödja att sådana undersökningsresultat sprids. Likaså bör de inrätta nätverk av sakkunniga som kan ta ställning till aktuella säkerhetsrelaterade, socioekonomiska och etiska frågor. Städerna och regionerna kan stödja rationella, vetenskapsbaserade och öppna beslutsprocesser i samband med produktgodkännanden.

14. Regionkommittén uppmanar Europeiska kommissionen att lägga större vikt vid att forskningsresultat förmedlas sakligt till allmänheten för projekt som beviljats anslag enligt det sjunde ramprogrammet för forskning. Forskningsprojekt bör också i fortsättningen genomföras som rör genteknikens tillämpning i jordbruket, dess risker och de miljömässiga och ekonomiska problemen på detta område.

15. Regionkommittén delar kommissionens uppfattning att bioteknik som tillämpas inom vården är mycket viktig ur ekonomisk och folkhälsomässig synvinkel. Kommittén efterlyser fortsatta framsteg med att förenkla och förtydliga lagstiftningen inom denna bransch, eftersom snabba tekniska framsteg har inneburit att branschen utvecklats långsammare på grund av rättsliga oklarheter. Kommittén rekommenderar att det utarbetas riktlinjer och internationella rekommendationer som undanröjer dessa hinder och gör det enklare att utveckla dylika tillämpningar.

16. Regionkommittén ser även att den moderna biotekniken kan bidra till en hållbar tillväxt inom jordbruket. Kommittén stöder Europeiska kommissionens åsikt om att där så är möjligt alla jordbruksformer ska kunna samexistera likställt med varandra, såväl de med genetiskt modifierade grödor som traditionella och ekologiska jordbruk. Vi vill dock påpeka att topografi, klimat och jordbrukets struktur regionalt kan försvåra en samexistens av å ena sidan konventionella och ekologiska produktionsformer och å andra sidan jordbruk med gentekniskt modifierade växter. Det bör vara den informerade konsumentens val som avgör i vilken utsträckning moderna biotekniska produkter slår igenom på marknaden. På så sätt kommer vissa

städer och regioner att se fördelar med att använda agrobioteknik, medan andra områden kommer att gynnas av traditionella eller ekologiska odlingsmetoder.

17. Regionkommittén lägger stor vikt vid att olika jordbruksformer samexisterar, inte bara med tanke på goda jordbruksmetoder utan också i fråga om opartisk och tillförlitlig information samt samordning och samarbete mellan angränsande jordbruksföretag. Europeiska kommissionen uppmanas att utarbeta riktlinjer för denna samexistens samt att snarast möjligt fastställa praktiska tröskelvärden för märkning av utsäde som innehåller spår av genetiskt modifierade organismer (GMO). I detta sammanhang måste man också hitta en lösning för konstrukter som enligt jämförbara kriterier redan är tillåtna och som bedömts som säkra i andra länder, men ännu inte i EU.

18. Regionkommittén vill prioritera relevanta åtgärder för jordbruket som säkerställer det traditionella och organiska jordbruket samt dess hållbara samexistens med genmodifierade grödor samt att undersöka vilka eventuella effekter GMO kan komma att få på lång sikt och vilka fördelar och risker det finns med GMO som odlas som förnybara råvaror för industriell förädling. Regionkommittén förespråkar en handlingsplan med syfte att bevara, karakterisera, samla in och nyttja genetiska resurser från jordbruket i EU.

19. Regionkommittén välkomnar den befintliga rättsliga ramen för biovetenskap och bioteknik, men ser dock även ett behov av att vidta åtgärder för att förbättra samstämmigheten mellan olika rättsområden, till exempel vad gäller reglerna för skydd av immateriella rättigheter. Med hänsyn till EU:s konkurrenskraft på det biotekniska området bör man dessutom undersöka i vilken mån det är möjligt att anpassa den rättsliga ramen till internationellt gällande normer. Inom ramen för sina befogenheter förbinder sig städerna och regionerna att genomföra EU:s lagstiftning på ett enhetligt sätt. Mot bakgrund av detta bör mellanregionala och internationella kontakter upprättas.

Genomförandet av 2002 års handlingsplan innehållande 30 punkter

20. Regionkommittén anser att kunskapen på området biovetenskap behöver förbättras, särskilt med avseende på utbildning och fortbildning av personal och lärare. Man bör främja en tvärvetenskaplig dialog mellan forskare.

21. Kommittén anser att bestämmelserna om skydd av immateriella rättigheter inom offentlig forskning måste utredas och att man måste informera akademiker om hur viktigt det är att omsätta forskningsresultat i industriell användning. Mot bakgrund av detta måste man också främja den internationella dialogen på detta område.

22. Kommittén ser ett behov av att stärka den biotekniska industrins kapitalbas för i synnerhet små och medelstora företag genom investeringar i forskning och teknisk utveckling och i företagsetableringar, genom främjande av tekniköverföring och med hjälp av kommersiell finansiering av företag. Den fortsatta utvecklingen av Europas biotekniska industri ska kartläggas löpande efter gemensamma kriterier.

23. Kommittén stödjer Europeiska kommissionens initiativ om att biobaserade produkter identifieras som en pionjärmarknad och uppmanar kommissionen att beakta den potential som finns i Europas regioner då de vidtar åtgärder för att främja och stärka denna pionjärmarknad.

24. Regionkommittén kräver fler insatser för att göra de europeiska teknikplattformarna som är aktiva inom biovetenskap och bioteknik mer öppna och transparenta, så att även intressenter utanför industrin och forskarsamhället, t.ex. lokala och regionala myndigheter samt framför allt små och mellanstora företag, kan delta.

25. Regionkommittén stöder att bioteknikregionerna engagerar sig mer i ERA-NET-initiativet inom det sjunde ramprogrammet för forskning i syfte att samordna nationella och regionala forskningsprogram.

26. Kommittén välkomnar att Europeiska gruppen för etik får en förstärkt roll. Samarbetet mellan gemenskapen och de nationella och regionala nivåerna i etiska och socioekonomiska frågor bör främjas. Etiska riktlinjer om till exempel stamcells-forskning, biobanker, xenotransplantation, gentestning och djurförsök i forskning måste utarbetas.

27. Kommittén stöder fortsatta insatser för referensmaterial och validering av analysmetoder och förespråkar att man utvecklar metoder för att kunna övervaka skadliga effekter av genetiskt modifierade organismer, livsmedel och djurfoder. Kommittén välkomnar att kommissionen intar en ledande roll vad gäller att vidareutveckla internationella riktlinjer, standarder

och rekommendationer, i synnerhet på området livsmedels-säkerhet.

28. Kommittén förklarar sig beredd att tillsammans med kommissionen och medlemsstaterna se över forskningspolitiken för att få en lämplig blandning av traditionella och nya metoder. Regionkommittén lovar att bidra i arbetet med att etablera effektiva forskningspartnerskap mellan utvecklingsländerna och EU. Stöd bör också ges till lokala, regionala och internationella organisationer, särskilt till de internationella centrumen för forskning på jordbruksområdet.

29. Regionkommittén välkomnar Europeiska kommissionens arbete för en säker och effektiv användning av den moderna biotekniken i utvecklingsländerna samt för att stödja dessa länders kapacitet att värdera och hantera risker. Tillsammans med det internationella samfundet måste forskningen bidra mer konkret till att bekämpa hiv/aids, malaria, tuberkulos och andra fattigdomsrelaterade sjukdomar. Man uppskattar kommissionens och medlemsstaternas insatser i arbetet med att bevara och använda de genetiska resurserna på ett hållbart sätt i utvecklingsländerna.

30. Regionkommittén kräver att den framåtblickande roll som samtliga enheter inom Europeiska kommissionen har, särskilt i tekniskt hänseende, stärks så att man på ett tidigt stadium kan identifiera nya problemställningar. Det är nödvändigt att titta närmare på lagstiftningens och politikens relevans, konsekvens, effektivitet, genomförande samt samhällliga och ekonomiska effekter.

Bryssel den 6 februari 2008

Regionkommitténs
ordförande
Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Frivilligarbete som bidrag till ekonomisk och social sammanhållning"

(2008/C 105/03)

Regionkommitténs ståndpunkt

- Frivilligarbetet bidrar i hög grad till ekonomin på lokal, regional och nationell nivå samt EU-nivå genom a) att samhällslivet och näringslivet får extra personalresurser och b) att det skapar socialt kapital och ger högre livskvalitet, en faktor som kan bli viktig för investeringar och skapande av arbetstillfällen.
- Kommittén betonar dock att frivilligarbete inte bör ses som ersättning för anställd personal i något sammanhang.
- Kommittén uppmuntrar medlemsstaterna att samla in korrekt statistik över frivilligarbete på lokal och regional nivå, också för att stödja utvecklingen av lämpliga initiativ på båda nivåerna.
- Kommittén anser att frågor som gäller bristen på rättslig status för frivilligarbetet bör uppmärksammas i högre grad, särskilt vad gäller rättigheter och ansvar, och rekommenderar att frivilligarbete när detta är lämpligt får en tydligt definierad och enhetlig rättslig status i EU:s alla medlemsstater, med avseende på gränsöverskridande resor i samband med frivilligarbete.
- Regionkommittén anser att frivilligarbetet har en viktig EU-dimension och vill därför se en mer sammanhängande och övergripande politik, framför allt följande:
 - Bättre förståelse genom ökad forskning och förbättrad kvalitet avseende statistiken på EU-nivå.
 - Frivilligarbetets ekonomiska bidrag bör erkännas och arbetets motsvarighet i reda pengar bör accepteras mer allmänt som ett sätt att matcha bidrag från EU-finansierade program.
 - Bredare fokus på frivilligarbete på EU-nivå utöver områdena medborgardeltagande och ungdomsverksamhet.
 - Nya initiativ bör studeras för att uppmuntra ett utbyte av erfarenheter och öka rörligheten bland volontärer genom ett gemenskapsprogram för volontärer i alla åldrar.

Föredragande: Declan MCDONNELL (IE-ALDE), ledamot av Galway City Council och West Regional Authority

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Kommittén anser att det frivilligarbete som är föremål för detta yttrande kan definieras med hjälp av tre kännetecken: Arbetet utförs utan finansiell ersättning, det utförs av fri vilja och det gynnar någon annan än volontären eller dennas familj. Dessa kännetecken täcker ett brett spektrum av frivilligarbete, både formellt och informellt, kortvarigt och långvarigt, deltid och heltid, t.ex. volontärtjänst.

2. Kommittén konstaterar att frivilligarbete är en viktig faktor för aktivt medborgarskap och demokrati på alla nivåer, eftersom de som deltar i frivilligarbete direkt eller indirekt arbetar för att förbättra samhället för alla på lokal, regional och nationell nivå.

3. ReK understryker att socialt marginaliserade grupper i samhället är minst benägna att delta i frivilligarbete, och att det är ett viktigt mål att stödja dessa gruppers deltagande och få dem att känna sig behövdade som volontärer.

4. ReK vill framhålla frivilligarbetets roll i utvecklingsländer världen över, och dess stora betydelse för att minska fattigdomen i världen och främja en global dialog.

5. Frivilligarbetet kan spela en viktig roll i hanteringen av klimatförändringen på lokal, regional, nationell och internationell nivå och även medverka till social integration, utvecklings-samarbete och bättre integrering av funktionshindrade och invandrare.

Att bidra till Lissabonagendan – frivilligarbetets betydelse

6. Frivilligarbetet bidrar i hög grad till ekonomin på lokal, regional och nationell nivå samt EU-nivå genom a) att samhällslivet och näringslivet får extra personalresurser ⁽¹⁾ och b) att det skapar socialt kapital och ger högre livskvalitet, en faktor som kan bli viktig för investeringar och skapande av arbetstillfällen. Forskning visar att socialt kapital har en direkt och positiv effekt på tillväxten i europeiska regioner ⁽²⁾. Kommittén håller också med om att socialt kapital kan betraktas som "ömsesidigt förstärkande och med positiva effekter på den ekonomiska

⁽¹⁾ Den höga graden av frivillighet i "08 Welcome Programme" i samband med att Liverpool är europeisk kulturhuvudstad 2008 till exempel.

⁽²⁾ Social Capital and Regional Economic Growth (Beugelsdijk och van Schaik, 2003).

tillväxten och på andra viktiga områden, t.ex. social kontroll, integration, hälsa, styresformer, institutioner och förstärkning av demokratin" ⁽³⁾).

7. Kommittén uppmärksammar att frivilligarbetet kan öka anställbarheten, i och med att en person som ägnar sig åt frivilligarbete kan delta i ett volontärprogram ⁽⁴⁾. Vidare anser ReK att de mest utsatta samhällsgrupperna (invandrare, minoriteter, arbetslösa, hemlösa, missbrukare och ungdomar som lämnar skolan i förtid) får möjlighet att förändra sina liv och delta aktivt i samhällslivet genom de färdigheter och den kompetens de förvärvar, och att de får tillgång till bättre betalda jobb eller hittar en ny utbildningsväg. Människor med alla sorters bakgrund får möjlighet att tillsammans bidra till det allmänna bästa och åstadkomma social sammanhållning, mångfald och respekt.

8. Kommittén framhåller det "mervärde" som social stödverksamhet kan få genom frivilligarbete, t.ex. sådan stödverksamhet för funktionshindrade som inte nödvändigtvis kan tillhandahållas av personer som uppstår ersättning.

9. ReK framhåller att frivilligarbetet är viktigt när det gäller att hantera aktuella socialfrågor på ett nytt och innovativt sätt, och att det kan fungera som ett laboratorium för nya tjänster och arbetstillfällen.

10. Kommittén betonar dock att frivilligarbete inte bör ses som ersättning för anställd personal i något sammanhang.

11. Kommittén framhåller att frivilligarbete har positiva effekter på personlig hälsa och eventuellt kan leda till minskade utgifter för de lokala, regionala och nationella hälsovårdssystemen. Forskning visar att frivilligarbete kan få särskilt positiva effekter på äldre personers hälsa ⁽⁵⁾. De hälsomässiga fördelarna kan spela in i alla åldersgrupper, från ungdomar till pensionärer, och få en viktig roll för att förebygga fysiska och psykiska sjukdomar.

12. Kommittén konstaterar att frivilligarbetet kan få stor betydelse för det livslånga lärandet, i och med att personer kan utveckla nya färdigheter som bidrar till deras personliga, sociala och kulturella utveckling, och att deras anställbarhet kan öka och anpassas i en ekonomi som befinner sig i ständig förändring. Framför allt ser vi mycket positivt på utvecklingen av frivilligarbetet i skolan, för att förmedla de värden som frivilligarbetet innefattar.

⁽³⁾ The Well-being of Nations, the Role of Human and Social Capital (OECD 2001).

⁽⁴⁾ Time Bank/Reed Executives undersökning av 200 av Storbritanniens ledande företag (2000) http://timebank.org.uk/mediacentre/press_release_details.php?id=76.

⁽⁵⁾ The Health Benefits of Volunteering – A Review of Recent Research (Corporation for National and Community Service, 2007).

13. Kommittén understryker frivilligarbetets roll för att stödja lokala utvecklingsinitiativ och underlätta genomförandet av en rad EU-finansierade initiativ, t.ex. Leader-programmet. Denna verksamhet utgör en motvikt till globaliseringens negativa effekter och garanterar hållbar lokal ekonomisk utveckling.

14. ReK uppmanar till utökad samarbete mellan offentliga förvaltningar och frivilligorganisationer när det gäller att utveckla en relevant offentlig politik, i syfte att se till att denna politik bättre uppfyller frivilligsektorns krav.

Det saknas forskning och statistiska uppgifter om frivilligarbete

15. Det är nödvändigt att snarast möjligt åtgärda bristen på fullständig och korrekt EU-omfattande eller nationell statistik över frivilligarbetets bidrag till ekonomin. Regionkommittén ser därför positivt på att Belgien, Frankrike, Tjeckien, Italien och Slovakien har åtagit sig att genomföra FN:s handbok för ideella organisationer i nationalräkenskapssystemet.

16. Kommittén uppmanar medlemsstaterna att samla in korrekt statistik över frivilligarbete på lokal och regional nivå, också för att stödja utvecklingen av lämpliga initiativ på båda nivåerna.

17. ReK anmodar kommissionen att på ett systematiskt sätt ta fram fler uppgifter om frivilligarbetare och de tjänster som de tillhandahåller och anser att frivilligarbete bör få en egen kategori i Eurostats statistik, så att dess ekonomiska värde kan bedömas ordentligt.

18. Kommittén rekommenderar att jämförande forskning om frivilligarbete genomförs i hela EU, så att man kan få uppgifter om dess utvecklingstendenser, syfte och kännetecken på nationell, regional och lokal nivå. Därmed skulle det bli lättare att tydligt kartlägga kulturella likheter och skillnader hos frivilligarbetet och dess infrastruktur.

19. Kommittén rekommenderar att forskning genomförs i hela EU, så att man kan kartlägga bästa praxis när det gäller att främja och stödja frivilligarbete på lokal och regional grund. Med utgångspunkt i forskningsresultatet kan områden med större historisk erfarenhet stödja andra regioner och lokalsamhällen i arbetet med att utveckla nya initiativ.

Frivilligarbetets rättsliga status

20. Kommittén anser att frågor som gäller bristen på rättslig status för frivilligarbetet bör uppmärksammas i högre grad, särskilt vad gäller rättigheter och ansvar, och rekommenderar att frivilligarbete när detta är lämpligt får en tydligt definierad och enhetlig rättslig status i EU:s alla medlemsstater, med avseende på gränsöverskridande resor i samband med frivilligarbete.

21. Frivilligarbete bör som regel inte hindras av att det saknas försäkringar eller att rättigheter i fråga om t.ex. social trygghet dras in. Lämpliga rättsliga ramar bör antas för att garantera detta.

Stöd till stödstruktur för frivilligarbete

22. Kommittén rekommenderar lokala och regionala myndigheter att stödja insatser i syfte att utveckla en infrastruktur för att stödja och underlätta frivilligarbete utan att inskränka på den frivilliga sektorns självständighet. Exempelvis kan lokala volontärcentrum eller annan lämplig infrastruktur bidra till att främja frivilligarbete, tillhandahålla information om möjligheter till frivilligarbete och åstadkomma en mer professionell förvaltningspraxis i organisationer med volontärer.

23. Med avseende på erkännande av utfört frivilligarbete konstaterar Regionkommittén att det redan finns decentraliserade system för certifiering av färdigheter, kunskaper och erfarenheter som förvärvat genom frivilligarbete⁽⁶⁾. Dessa system skulle kunna användas i kombination med det befintliga systemet för Europass-meritförteckningen och därigenom främja ett erkännande inom hela EU av relevanta erfarenheter från frivilligarbete när det gäller anställbarhet.

24. Kommittén konstaterar även att ett EU-omfattande belöningssystem för organisationer inom frivilligsektorn och näringslivet skulle göra det möjligt att uppmärksamma bästa praxis och hög kompetens när det gäller att främja och uppmanra frivilligarbete. Detta skulle kunna ske en gång om året, i syfte att uppmanra en EU-omfattande diskussion om exempelvis förvaltning av och stöd till frivilligarbete.

25. ReK framhåller att när det gäller frivilligarbete som involverar barn och sårbara vuxna innebär avsaknaden av samordning på europeisk nivå beträffande intyg om god vandel (police clearance) att migranter inte har möjlighet att uppfylla medlemsstaternas krav, liksom att volontärorganisationer inte heller är i stånd att skydda barn och sårbara vuxna mot eventuellt utnyttjande.

Stöd till organisationer som är beroende av frivilligarbete

26. ReK välkomnar vissa generaldirektorats (särskilt GD Utbildning och kultur) ansträngningar att anta ett mer insiktsfullt angreppssätt och använda frivilligarbete som ett sätt att finansiera projekt som drivs med EU-medel. Kommittén betonar att frivilligarbete i högre grad bör betraktas som likvärdigt med samfinansiering av andra EU-finansierade program när man kan göra en lämplig kostnadsberäkning för denna verksamhet. Detta vore ett steg på vägen mot att direkt erkänna värdet av att frivilligorganisationer engagerar frivilliga.

⁽⁶⁾ Ett exempel på ett sådant system är den tyska delstaten Hessens webbplats för kompetenscertifiering <http://www.kompetenznachweis.de>.

27. Kommittén inser vikten av att främja och stödja bästa praxis för förvaltning av frivilligarbete bland organisationer som engagerar volontärer. Forskning visar att införande av bästa praxis kan leda till att frivilligarbete ökar inom en organisation och att det blir lättare att behålla volontärer ⁽⁷⁾.

28. Kommittén uppmantrar organisationer som engagerar volontärer att dra nytta av deras kunskaper och aktivitet på ett strategiskt, policybaserat och planlagt sätt, i syfte att förstärka organisationens effektivitet och för att skapa minnesvärda erfarenheter av frivilligarbetet.

Frivilligarbetets betydelse för social sammanhållning

29. Frivilligarbete kan spela en viktig roll i en individs personliga utveckling. Det ger ett nytt perspektiv på samhället och kan även bidra till att personen i fråga får högre självaktning och självförtroende och kan delta i samhällslivet på ett mer fullödigt sätt. Det frivilligarbetaren utträttar har även stor betydelse för såväl den ekonomiska och kulturella som den sociala utvecklingen lokalt och regionalt.

30. Kommittén konstaterar att frivilligarbete kan ha betydelse för integrationen av nya och traditionellt marginaliserade grupper på lokal, regional och nationell nivå. Frivilligarbete ger enstaka personer och grupper möjlighet att möta andra människor från olika samhällsområden i en positiv och inbördes uppmanande miljö.

31. Kommittén avråder EU från att låta stödet till frivilligarbete koncentreras till ungdomar, och påpekar att frivilligarbete är en verksamhet inom vilken alla samhällsgrupper kan spela en fullödig och givande roll.

32. Med tanke på att EU:s befolkning blir allt äldre menar kommittén att unionen särskilt bör uppmantra äldre att delta i frivilligarbete, eftersom de har färdigheter och erfarenheter som förvärvat under ett långt liv och det dessutom är bevisat att frivilligarbete är hälsofrämjande. Organisationerna för aktiva pensionärer (*Active Retirement Associations*) i Irland är ett utmärkt exempel på detta.

33. Frivilligarbete kan spela en avgörande roll när det gäller att bryta den sociala isoleringen för individer och grupper, genom att utsatta barn och vuxna får socialt stöd och att volontärer själva kan utveckla nya nätverk och minska sin isolering.

⁽⁷⁾ Volunteer Management Practices and Retention of Volunteers (Mark A. Hager och Jeffrey L. Brudney, juni 2004, The UrbanInstitute).

34. Kommittén konstaterar att frivilligarbete och särskilda projekt är viktiga när det gäller att främja och uppmantra en dialog mellan generationerna och att förstå dagens föränderliga samhälle ⁽⁸⁾.

35. Kommittén efterlyser ett finansieringsinitiativ inom vänortsprogrammet, så att lokala och regionala EU-nätverk och aktivt medborgarskap kan stärkas genom projekt för volontärutbyte.

Att göra offentliga och privata arbetsgivare delaktiga

36. Kommittén betonar att frivilligarbete är en avgörande faktor i främjandet av en hälsosam balans mellan arbete och fritid för arbetstagare runt om i EU, eftersom aktiviteter och nätverksarbete utanför arbetsmiljön uppmantras.

37. Kommittén rekommenderar att offentliga myndigheter på lokal och regional nivå främjar frivilligarbete genom att uppmantra sin personal till att delta i lokalt frivilligarbete eller genom att utveckla volontärinitiativ och partnerskap för frivilligarbete ⁽⁹⁾.

38. Kommittén stöder inrättandet av varaktiga band mellan företag och frivilligorganisationer. Syftet är att företagen ska ta socialt ansvar med utgångspunkt i personalen samtidigt som de ger finansiellt stöd. Detta skulle kunna göras i samarbete med små och medelstora företag som är lokalt verksamma samt med regionala och lokala näringslivsorganisationer när det gäller att få företagsledningarna att främja frivilligarbete bland personalen.

Att utveckla en EU-dimension

39. Regionkommittén anser att frivilligarbetet har en viktig EU-dimension och vill därför se en mer sammanhängande och övergripande politik, framför allt följande:

- Bättre förståelse genom ökad forskning och förbättrad kvalitet i statistiken på EU-nivå.
- Frivilligarbetets ekonomiska bidrag bör erkännas och arbetsmotsvarighet i reda pengar bör accepteras mer allmänt som ett sätt att matcha bidrag från EU-finansierade program.

⁽⁸⁾ Ett exempel är *Living Scenes*-projektet i Galway, i vilket 24 studenter från det s.k. frivilliga övergångsåret (*Transition Year*) vid skolan *Presentation Secondary School* tillsammans med 22 vuxna från *Galway Active Retirement Associations* deltar i ett generationsövergripande program som nu har införlivats i programmet för övergångsåret.

⁽⁹⁾ Många lokala och regionala myndigheter i vissa medlemsstater har inrättat eller stöder volontärprogram för personalen, ofta genom att personalen frivilligt avsätter en del av sin lön för kunskapsöverföring till välgörenhetsorganisationer eller stöd till lokala unga företagare eller lokal utvecklingsverksamhet.

- Bredare fokus på frivilligarbete på EU-nivå utöver områdena medborgardeltagande och ungdomsverksamhet.
 - Nya initiativ bör studeras för att uppmuntra ett utbyte av erfarenheter och öka rörligheten bland volontärer genom ett gemenskapsprogram för volontärer i alla åldrar.
40. ReK rekommenderar kommissionen att lansera konkreta program eller insatser som banar väg för gränsöverskridande europeiska projekt för frivilligarbete som involverar EU:s hela befolkning och inte bara ungdomar.
41. Kommittén rekommenderar att 2012 utropas till Europeiska året för aktivt medborgarskap genom frivilligarbete, för att rikta ljuset mot främjande av frivilligarbete och genomförande av initiativ som rör de frågor som tas upp i detta yttrande.

Bryssel den 7 februari 2008

42. Kommittén anser att det krävs bättre samordning av existerande politik och åtgärder för att man ska åstadkomma resultat i de frågor detta yttrande handlar om, eftersom frivilligarbetet på EU-politikens område har en övergripande karaktär och är viktigt för EU:s verksamhet inom många olika sektorer.
43. Kommittén uppmuntrar Europaparlamentet till att bli mer aktivt i sin hantering av frivilligarbetets övergripande karaktär. En enhetlig kontaktpunkt vid kommissionen skulle kunna bidra till att utveckla frivilligarbetets potential på olika politikområden, inte bara när det gäller medborgarskap och ungdomsfrågor.
44. Kommittén förespråkar att rekommendationerna i detta yttrande vidareutvecklas i samarbete med Europaparlamentet och kommissionen, när detta är lämpligt.

Regionkommitténs
ordförande
Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Flexicurity"

(2008/C 105/04)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén skulle vilja att de lokala och regionala myndigheternas roll för att skapa flexicurity inom ramen för Lissabonstrategin beaktas i framtida diskussioner, i syfte att lyfta fram deras verkliga betydelse både på EU-nivå och medlemsstatsnivå. De lokala och regionala myndigheterna är viktiga aktörer när det gäller genomförandet av flexicuritystrategier och därigenom bidrar de till att skapa en dynamisk arbetsmarknad, hjälpa medborgarna att få arbete och skydda dem som befinner sig utanför arbetsmarknaden. Dessa myndigheter bör därför redan från början medverka i utformningen av politiken.
- Kommittén uppmanar kommissionen att i största möjliga utsträckning använda gemenskapsmetoden och upprepar att den öppna samordningsmetoden, som blir allt vanligare när det gäller utvecklingen av EU:s politik, bör utvidgas till att omfatta en mängd olika aktörer, däribland de kommunala och regionala förvaltningarna, eftersom det är på den nivån denna politik vanligen genomförs.
- ReK anser att Lissabonstrategins metoder för inbördes utvärdering, som används på regeringsnivå i EU-medlemsstaterna, bör utvidgas så att lokala och regionala myndigheter och andra berörda parter kan dra nytta av inbördes utvärdering i EU som helhet i syfte att utforska olika former av flexicurity.
- ReK rekommenderar att det hålls "toppmöten" varje år för att öka det aktiva samspelet på europeisk nivå mellan EU-institutionerna och ReK. Syftet är att göra det lättare att fastställa en dagordning, att genomföra samråd och sprida information om flexicurityfrågor och om Lissabonagendan generellt. Grunden för detta skulle utgöras av den strukturerade dialogen mellan ReK och kommissionen och av ReK:s övervakningsplattform för Lissabonstrategin.

Föredragande: Dave QUAYLE (UK-PSE), Trafford Metropolitan Borough Council

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Gemensamma principer för "flexicurity": Fler och bättre arbetstillfällen med en kombination av flexibilitet och trygghet

KOM(2007) 359 slutlig

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer om de lokala och regionala myndigheternas roll

1. Regionkommittén skulle vilja att de lokala och regionala myndigheternas roll för att skapa flexicurity inom ramen för Lissabonstrategin beaktas i framtida diskussioner, i syfte att lyfta fram deras verkliga betydelse både på EU-nivå och medlemsstatsnivå. De lokala och regionala myndigheterna är viktiga aktörer när det gäller genomförandet av flexicuritystrategier och därigenom bidrar de till att skapa en dynamisk arbetsmarknad, hjälpa medborgarna att få arbete och skydda dem som befinner sig utanför arbetsmarknaden. Dessa myndigheter bör därför redan från början medverka i utformningen av politiken.

2. Kommittén uppmanar kommissionen att i största möjliga utsträckning använda gemenskapsmetoden och upprepar att den öppna samordningsmetoden, som blir allt vanligare när det gäller utvecklingen av EU:s politik, bör utvidgas till att omfatta en mängd olika aktörer, däribland de kommunala och regionala förvaltningarna, eftersom det är på den nivån denna politik vanligen genomförs.

3. ReK anser att Lissabonstrategins metoder för inbördes utvärdering, som används på regeringsnivå i EU-medlemsstaterna, bör utvidgas så att lokala och regionala myndigheter och andra berörda parter kan dra nytta av inbördes utvärdering i EU som helhet i syfte att utforska olika former av flexicurity.

4. ReK rekommenderar att det hålls "toppmöten" varje år för att öka det aktiva samspelet på europeisk nivå mellan EU-institutionerna och ReK. Syftet är att göra det lättare att fastställa en dagordning, att genomföra samråd och sprida information om flexicurityfrågor och om Lissabonagendan generellt. Grunden för detta skulle utgöras av den strukturerade dialogen mellan ReK och kommissionen och av ReK:s övervakningsplattform för Lissabonstrategin.

5. ReK uppmanar Europeiska kommissionen att informera om resultaten av debatterna om flexicurity.

6. Kommittén rekommenderar att decentraliserade debatter hålls mellan lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, icke-statliga organisationer och andra samhällsaktörer om flexicurity och om hur flexicurity ska kunna uppnås.

7. Kommittén anser att de lokala och regionala myndigheterna bör ges de befogenheter och ekonomiska resurser som krävs för att vidta åtgärder på de olika myndighetsnivåerna. Främjandet av flexicurity får inte leda till ökade kostnader för den lokala och regionala nivån eller att arbetstagarnas rättigheter försvagas.

8. Vi anser att endast en omfattande och hållbar infrastruktur för offentliga tjänster som fastställs, organiseras och finansieras av de lokala och regionala myndigheterna, t.ex. transportinfrastruktur, bostäder till en rimlig kostnad och ekonomiskt överkomliga och tidsmässigt tillgängliga omsorgstjänster (för barn, äldre och funktionshindrade) utgör en solid grund för att uppnå Lissabonstrategins målsättningar.

9. ReK vill påpeka att EU:s bestämmelser om konkurrens, statligt stöd och inre marknaden bör utgöra ett stöd för organisationen och finansieringen av nödvändiga sociala tjänster.

Begreppet flexicurity

10. Regionkommittén anser att flexicuritymodellen inte bör utgöra en standardmodell som kan tillämpas på samma sätt i alla medlemsstater utan snarare är ett begrepp som bör definieras fortlöpande eftersom det får omfattande konsekvenser för vissa medlemsstater och endast liten effekt i andra.

11. Kommittén menar att flexicuritymodellen bör innebära en samordning av starka och flexibla arbetsmarknader och stabila socialförsäkringssystem i syfte att på ett bättre sätt uppnå Lissabonstrategins mål för tillväxt och fler och bättre arbetstillfällen, varigenom den europeiska sociala modellen och den sociala sammanhållningen kan stärkas.

12. Vi ställer oss bakom skapandet av en öppen, inkluderande och flexibel arbetsmarknad där IKT lyfts fram och uppmuntras och som möjliggör varierade arbetsmönster (t.ex. hem- eller distansarbete).

13. Demografiska förändringar och frågor som rör flera generationer bör lyftas fram mer. Åtgärder för äldre arbetstagare, t.ex. flexibilitet med avseende på arbetstid, pensioner och pensionsålder samt bättre utbildning bör främjas. Man bör även uppmuntra till livslångt lärande, bättre utbildning och mentorsystem för ungdomar.

14. Kommittén anser att jämställdhetsfrågorna bör beaktas i högre grad, såväl med avseende på kvinnor som övriga medborgare. Mot bakgrund av Lissabonstrategin är sysselsättningen bland kvinnor fortfarande alldeles för låg och många funktionshindrade har mycket att bidra med och kan fullt ut delta på arbetsmarknaden. Åtgärder måste därför vidtas i anslutning till flexicuritymodellen för att de på ett varaktigt sätt ska kunna överbygga de klyftor som alljämt består.

15. Regionkommittén anser att flexicurity gäller såväl arbetstagare med fast anställning som arbetslösa, samt alla dem som riskerar social utslagning. Flexicuritymodellen bör kunna skapa nya möjligheter till sysselsättning för dem som befinner sig i arbetsmarknadens utkant. Modellen bidrar också till att öka rörligheten på arbetsmarknaden och till att arbetstagare med fast anställning byter jobb. I detta hänseende noterar kommittén att Europeiska kommissionen talar om ett skifte från "anställningstrygghet" till "sysselsättningstrygghet" (vilket betyder att livslång anställning inte längre kan förväntas vara den normala sysselsättningsformen).

16. Vi anser att det krävs ömsesidigt förtroende och dialog mellan arbetsmarknadens parter, samt ett starkt engagemang från deras sida på europeisk, nationell, regional och lokal nivå, för att flexicurity ska kunna uppnås. Det är mycket svårt att utforma allmängiltiga indikatorer för att utvärdera genomförandet av flexicurity. Det måste utvärderas i medlemsstaterna med utgångspunkt i nationella villkor som beaktar politiska, rättsliga, institutionella och arbetsmarknadsrelaterade förhållanden. Dessa aspekter måste ges uppmärksamhet vid utformningen av det europeiska samarbetet.

17. När det gäller rörlighet anser vi att intern flexicurity är en viktig faktor, eftersom arbetsgivaren därigenom kan öka produktiviteten och konkurrenskraften och arbetstagaren kan stanna under en längre period på en viss arbetsplats. De lokala och regionala myndigheterna bör i samarbete med arbetsmarknadens parter på lokal nivå försöka kartlägga och undanröja hindren för en intern flexicurity (dvs. behov av att arbetstagarna tillägnar sig nya färdigheter), och därigenom minimera övertlighet och onödiga förflyttningar.

Flexicuritymodellens fyra komponenter

18. Regionkommittén anser att avsaknad av social trygghet skulle kunna utgöra ett hot mot flexibiliteten på arbetsmarknaden. För att minimera denna risk bör man upprätthålla och konkretisera flexicuritymodellens alla fyra komponenter i lika hög grad.

— Flexibla anställningsavtal för arbetstagare och arbetsgivare:

19. Vi välkomnar Europeiska kommissionens avsikt att minska klyftan mellan "integrerade" (de som har arbete) och "utestängda" (de som inte har ett arbete), men skulle vilja att de "integrerade" rättigheter och skydd (i vissa fall ganska elemen-

tära) inte äventyras som ett resultat av försöken att minska denna klyfta.

20. Regionkommittén håller med om att en rättvis arbetslagstiftning bör gälla i samtliga medlemsstater.

— Denna lagstiftning bör inte bara omfatta lika behandling, skydd av hälsa och säkerhet, förenings- och representationsfrihet, kollektiva avtalsförhandlingar, kollektiva åtgärder och tillgång till utbildning, utan också säkerställa att dessa bestämmelser tillämpas.

— Odeklarerat arbete bör motverkas med hjälp av bättre kontroll av efterlevnaden av arbetsrätten.

— Vi anser det vara viktigt att EU och dess medlemsstater är aktiva inom bl.a. Internationella arbetsorganisationen (ILO) när det gäller främjandet och det praktiska genomförandet av världsomfattande arbetslivsstandarder.

21. Regionkommittén konstaterar att en flexibel europeisk arbetsmarknadspolitik måste ta hänsyn till befolkningens levnadsförhållanden och behov. Ett främjande av "flexicurity" får inte leda till en ensidig urholkning av de sociala normerna på regional nivå, i de fall sådana finns.

22. ReK vill fästa uppmärksamheten på att formuleringar som "flexibla och tillförlitliga anställningsavtal" ger anledning till oro, eftersom det också kan innebära en omfattande avreglering som rör de allmänna anställningsförhållandena och en utveckling i riktning mot en utbredning av osäkra anställningsförhållanden.

— Aktiva arbetsmarknadsåtgärder:

23. Vi är starkt övertygade om att Lissabonstrategin handlar både om arbetets kvalitet och kvantitet och att det måste vara mer lönsamt att arbeta än att leva av bidrag. EU och medlemsstaterna bör därför uppmuntra arbetstillfällenas "kvalitet" genom att främja skapandet av hållbara arbetsmarknader som är öppna för alla och ta itu med de beklagliga utmaningar som problemet med arbetande fattiga och diskriminering innebär samt fokusera på "kvantiteten" genom att främja aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att få ner arbetslösheten. Det bästa skyddet mot social utslagning är arbete: Arbetslöshet/inaktivitet kan leda till ojämlikhet och splittring i samhället.

24. Kommittén antar att främjandet av aktiva arbetsmarknadsåtgärder och flexicurity kan komma att skapa ytterligare press på de lokala och regionala myndigheterna att hjälpa dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden.

25. Vi anser att reella framsteg endast kan göras genom att decentralisera, lokalisera och skapa incitament inom de nationella och europeiska aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärderna och sysselsättnings- och utbildningsprogrammen, eftersom många program och system har tvingande regler och kriterier som kan fungera som hinder för viktiga gruppers övergång från arbetslöshet till arbete. De lokala och regionala myndigheterna bör i förekommande fall ha möjlighet att anpassa de nationella

reglerna, t.ex. när det gäller den tid arbetssökande måste erhålla arbetslöshetsunderstöd innan de blir berättigade till aktivt arbetsmarknadspolitiskt stöd, den typ av stöd och mentorprogram som återkommande understödssökande bör erhålla samt de olika slags utbildning som bidragstagare kan få.

26. Kommittén anser att arbetsmarknaderna är av regional och lokal karaktär. Arbetsmarknaderna har t.ex. lokala och regionala variationer i sysselsättnings- och lönenivåer, lokala företag med speciella krav på kompetens, lokala fickor med socialbidragstagare, lågkvalificerad arbetskraft och arbetslöshet, samt organ som ger stöd åt missgynnade grupper i lokalsamhället. Arbetslöshetens orsaker måste klargöras och större uppmärksamhet måste riktas mot dem. Arbetslösheten är mer utbredd i vissa grupper, t.ex. bland ungdomar som varit omhändertagna, äldre arbetstagare, ensamstående föräldrar, funktionshindrade, f.d. brottslingar, vissa etniska minoriteter samt personer som har narkotika- och alkoholrelaterade eller psykiska problem.

27. Vi vill påpeka att de lokala och regionala myndigheterna sysselsätter, ger råd till och hjälper dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden genom att anpassa medlemsstaternas aktiva arbetsmarknadsåtgärder till individuella och lokala behov. De samordnar partnerskap med den privata sektorn och frivilligsektorn och inom den offentliga sektorn i syfte att sammanföra olika tjänster och organisationer som behövs för att hjälpa människor att komma in på arbetsmarknaden. De bör uppmuntras att använda nya och innovativa angreppssätt och metoder för att bringa sysselsättningspolitiken och kompetenshöjningsåtgärderna i samklang. Partnerskapen gör det lättare att utforma gemensamma prioriteringar och att arbeta mot gemensamma mål, och ofta kan resurser samlas för att undvika överlappning av verksamheter, vilket leder till mer tydligt fokuserade resultat.

28. Kommittén anser att stöd i form av uppsökande verksamhet (ofta utförd av organisationer i lokalsamhället) krävs för att ge stöd både före och efter inträdet i sysselsättning, för att se till att nya arbetstagare behåller sin plats på arbetsmarknaden.

29. Vi menar att det krävs effektiva och riktade arbetsförmedlingstjänster som kan matcha de arbetssökande med rätt typ av arbete så att intresse och kompetens tas tillvara på bästa möjliga sätt. Möjligheten att utvecklas på arbetsmarknaden är alltid större om man är en del av den och inte står utanför.

— Tillförlitliga och anpassbara system för livslångt lärande för att öka arbetstagarnas anpassningsförmåga och möjligheter att få arbete:

30. Regionkommittén betonar att de lokala och regionala myndigheterna genom att tillhandahålla utbildning spelar en avgörande roll när det gäller att påverka kompetensnivåerna. De är också viktiga arbetsgivare och har därför en plikt att förbättra kompetensen bland personalen och i samhället i stort.

31. Kommittén anser att livslångt lärande måste bli verklighet och göras tillgängligt för människor under hela livet. Alla bör

uppmuntras att nå sin fulla potential, som bör erkännas och stödjas av arbetsgivarna och samhället. Kvaliteten på kompetensutvecklingen och fortbildningen både före och efter inträdet på arbetsmarknaden bör främjas.

32. ReK anser att det är mycket viktigt att människor uppmuntras att tillägna sig kunskaper om företagande så att de kan grunda egna företag. Detta skulle främja tillväxten av små och medelstora företag, som till sin karaktär är lokala eftersom de anställer lokalbefolkning, använder sig av lokala tjänster och investerar lokalt.

33. Vi anser att utbildarna på ett bättre sätt bör identifiera dem som behöver assisterad utbildning, eftersom ett stort antal ej läs- eller räknekunniga människor fortsätter att arbeta i låglönade arbeten utan att deras behov någonsin identifieras.

34. ReK föreslår att utbildning, fortbildning och i vissa fall även omskolning delvis ska tillhandahållas av arbetsgivarna, eftersom dessa drar fördel av de anställdas kunskaper och därför bör investera i kompetensutveckling. De lokala och regionala myndigheterna måste ges de resurser som krävs för att ta ett större ansvar för utbudet av livslångt lärande, om den ökade mobiliteten bland arbetstagarna leder till att arbetsgivarnas vilja att utbilda personalen försvagas.

35. Vi anser att de lokala och regionala myndigheterna reagerar snabbt och effektivt på konsekvenserna av omstruktureringar inom sysselsättningen, t.ex. övertalighet på grund av stängning av tillverkningsanläggningar. De har den kunskap och de erfarenheter som krävs för att utforma projekt finansierade av Europeiska socialfonden osv. i syfte att omskola, ge råd till och förbättra kompetensen bland berörda arbetstagare, så att kompetensen kan kopplas till de nya arbetstillfällena som skapas. Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter bör också göras tillgänglig för de lokala och regionala myndigheterna så att dessa kan agera och erbjuda omskolning och kompetensträning. När en större arbetsgivare försvinner skapas långsiktiga effekter på lokalsamhället (inbegripet ungdomars utsikter att tillägna sig kompetens och få arbete), det leder till att industriområden överges och får konsekvenser för olika lokala leverantörer av varor och tjänster. Arbete i partnerskap är mycket viktigt för att reagera på dessa utmaningar så att alla organisationer, inbegripet de lokala och regionala myndigheterna, offentliga arbetsförmedlingar och kompetensutvecklingsorgan, fackföreningar, intresseföreningar och branschorgan, kan samordna sina verksamheter och se till att resurserna används på ett effektivt sätt.

36. Vi menar att det är riktigt att människor ska ges den kompetens som krävs för att de ska kunna anpassa sig till nya utmaningar och anser att det behövs en kulturell förändring för att människor ska kunna utnyttja möjligheterna på arbetsmarknaden. Denna förändring av attityderna kan dock äga rum endast om ingen av flexicuritykomponenterna innebär en försvagning av arbetstags rättigheter och om mekanismerna för att tillämpa dem är stabila och ges samma vikt.

— Moderna sociala trygghetssystem bör utgöra en kombination av tillräckligt inkomststöd och ett främjande av rörligheten på arbetsmarknaden:

37. Regionkommittén efterlyser en tydligare koppling på EU-nivå mellan flexicuritydebatten och EU:s strategi för aktiv integration. EU får inte släppa de mer omfattande sociala integrationsmålen och den europeiska sociala modellen ur sikte. Svaga program för social trygghet utgör ett hinder för flexibla arbetsmarknader och leder på sikt till långsammare ekonomisk tillväxt. Ekonomisk trygghet är grundläggande för alla arbetstagare, oavsett om deras arbete innebär litet, medelstort eller stort ansvar, och adekvata sociala trygghetssystem bör stödja människor som byter arbete eller träder in på arbetsmarknaden.

38. Vi efterlyser debatter mellan medlemsstaternas regeringar, lokala och regionala myndigheter och arbetsmarknadens parter om nivån på den sociala trygghet som behövs för att uppnå flexicurity. Effektiviteten i övergången mellan olika arbeten avgörs av hur starka medlemsstaternas sociala trygghetssystem är.

39. Vi anser att de lokala och regionala myndigheterna, vid sidan av icke-statliga organisationer, kan ge dem som står utanför systemet en stark röst. De mest utsatta bör ges skydd även i fortsättningen.

40. Kommittén noterar att arbetslöshetsnivåerna envist förblir höga i EU som helhet – människor sitter fast i bidragsberoende och många söker bidrag vid upprepade tillfällen. Vi anser att verkliga framsteg endast kan göras genom att decentralisera, lokalisera och skapa incitament inom de nationella och europeiska sysselsättnings- och utbildningsprogrammen.

41. Även i de medlemsstater där de nationella regeringarna fastställer den totala budgeten för sociala förmåner och arbetsmarknadspolitiska åtgärder bör de lokala och regionala myndigheterna få rätt att hantera dessa anslag som de anser lämpligt inom en nationell ram, vilket skulle ge dem möjlighet att använda pengarna så effektivt som möjligt och få ned antalet människor som söker bidrag.

Bryssel den 7 februari 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Att främja ett aktivt medborgarskap bland ungdomar genom undervisning"

(2008/C 105/05)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén konstaterar att medlemsstaternas medborgare i allmänhet saknar kunskap om grundvalarna för den europeiska integrationen och dess utvecklingsmöjligheter.
- Denna kunskapsbrist är särskilt allvarlig bland ungdomar som har sin ekonomiska och sociala framtid inom Europeiska unionen, samtidigt som det är viktigt för EU:s framtid att ungdomarna utvecklas till aktiva unionsmedborgare.
- Regionkommittén har här en roll att spela eftersom de regionala och lokala myndigheterna i vissa länder ansvarar för ungdomars utbildning, och på grund av sin närhet till ungdomarna har goda förutsättningar att uppmuntra dem till ett aktivt medborgarskap.
- Kommittén anser att det är av avgörande betydelse att alla europeiska ungdomar får en utbildning som är anpassad till deras yrkesmässiga behov och till deras personliga utveckling. Det är också mycket viktigt att ungdomar under skoltiden får de kunskaper som behövs för att de ska känna sig som unionsmedborgare.
- Kommittén vill inte föreslå att EU träder i medlemsstaternas utbildningsmyndigheters ställe, men uppmuntrar unionen att utvärdera konkreta åtgärder som leder till en bättre förståelse av Europeiska unionen.
- I detta sammanhang bör betydelsen av befintliga icke-formella utbildningsinitiativ framhållas. Dessa förtjänar att utvecklas som komplement till den formella utbildningen inom EU, eftersom de ofta är det första frivilliga steget mot eget ansvar och ett aktivt medborgarskap.

Föredragande: Claude du GRANRUT (FR-PPE), ledamot av regionfullmäktige i Picardie

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Regionkommittén konstaterar att medlemsstaternas medborgare i allmänhet saknar kunskap om grundvalarna för den europeiska integrationen och dess utvecklingsmöjligheter.
2. Denna kunskapsbrist är särskilt allvarlig bland ungdomar som har sin ekonomiska och sociala framtid inom Europeiska unionen, samtidigt som det är viktigt för EU:s framtid att ungdomarna utvecklas till aktiva unionsmedborgare.
3. Det europeiska medborgarskapet, som infördes genom Maastrichtfördraget (1992) och som förtydligades genom Amsterdamfördraget (art. 8.1) 1997, ger alla unionsmedborgare viktiga rättigheter och privilegier. Vissa av dessa berör direkt unionens ungdomar, t.ex. rätten att resa, bo, arbeta och studera i samtliga medlemsstater, samt rösträtt. Det europeiska medborgarskapet ersätter inte det nationella medborgarskapet utan kompletterar det.
4. Kommittén anser att det är av avgörande betydelse att alla europeiska ungdomar får en utbildning som är anpassad till deras yrkesmässiga behov och till deras personliga utveckling. Det är också mycket viktigt att ungdomar under skoltiden får de kunskaper som behövs för att de ska känna sig som unionsmedborgare.
5. Kommittén välkomnar att kommissionen i sitt nyligen antagna meddelande "*Förmedla Europa till medborgarna – samarbete i partnerskap*"⁽¹⁾ framhåller betydelsen av ett aktivt europeiskt medborgarskap, och särskilt dess praktiska strategi som innebär att lärarna erhåller publikationer och nedladdningsbart material om EU-relaterade frågor. Kommissionen uppmanas att se till att detta material finns tillgängligt så snart som möjligt.
6. För att ungdomar ska kunna tillägna sig ett europeiskt medborgarskap krävs det dels att de blir medvetna om den europeiska identitetens grundvalar, det vill säga att de får en utbildning som är positiv till vad Europa står för, nämligen en insikt om en värdegemenskap och en gemensam historia, samspel mellan olika kulturer, en gemensam nivå när det gäller sociala och politiska rättigheter och skyldigheter, samt en förståelse för att Europa angår dem både i deras vardagsliv och i framtiden.
7. Enligt en nyligen genomförd undersökning (Eurobarometer juli 2007) kan visserligen den europeiska "eliten" relativt lätt förstå den europeiska identitetens olika grundvalar, men det är en helt annan sak för de unga medborgarna i de olika medlemsstaterna. Kommittén anser därför att det är i skolundervisningen, där alla unga deltar, som grundidén om det europeiska medborgarskapet som en av den europeiska identitetens grunder måste läras ut.
8. Kommittén välkomnar Urbact II-programmet som prioriterar ungdomars sociala integration och informations- och kommunikationskampanjer anordnade av EU-institutionerna,

⁽¹⁾ KOM(2007) 568 slutlig.

liksom de positiva effekterna av Sokratesprogrammet, och ser mycket positivt på lärar- och ungdomsorganisationer och andra sammanslutningar som arbetar med ungdomar och som informerar elever och medlemmar om europeiska förhållanden.

9. Kommittén välkomnar utbyten av goda exempel på lokal och regional nivå inom Europa så att barn och ungdomar får möjlighet att lära sig mer om Europa och dess medlemsländer. Kommittén är inte desto mindre övertygad om att det krävs generella utbildningsinsatser för alla ungdomar i skolåldern för att ungdomarna verkligen ska kunna tillägna sig ett europeiskt medborgarskap.
 10. I detta sammanhang bör betydelsen av befintliga icke-formella utbildningsinitiativ framhållas. Dessa förtjänar att utvecklas som komplement till den formella utbildningen inom EU, eftersom de ofta är det första frivilliga steget mot eget ansvar och ett aktivt medborgarskap.
 11. Kommittén uppmuntrar användandet av Youthpass, som innebär ett erkännande av ungdomars sociala arbete inom ramen för programmet "Aktiv ungdom", och Europass som främjar unga arbetstagares rörlighet i Europa.
 12. Statsmakterna i alla EU:s medlemsstater är skyldiga att tillhandahålla skolutbildning, men det bör påpekas att utbildningsministrarna har beslutat att alla skolungdomar ska garanteras en viss kunskapsbas som även ska omfatta baskunskaper om Europeiska unionen.
 13. Kommittén vill inte föreslå att EU träder i medlemsstaternas utbildningsmyndigheters ställe, men uppmuntrar unionen att utvärdera konkreta åtgärder som leder till en bättre förståelse av Europeiska unionen.
 14. Regionkommittén har här en roll att spela eftersom de regionala och lokala myndigheterna i vissa länder ansvarar för ungdomars utbildning, och på grund av sin närhet till ungdomarna har goda förutsättningar att uppmuntra dem till ett aktivt medborgarskap.
 15. Kommittén stöder de informationsåtgärder som kommissionen förväntas vidta i samband med ratificeringen av det kommande Lissabonfördraget.
 16. Eventuella ändringar eller införlivande av nya element i skolundervisningen som syftar till att stärka ett aktivt medborgarskap kräver eftertanke och minutiösa förberedelser och effekterna sträcker sig över många år.
- Hur ungdomar ska tillägna sig ett aktivt medborgarskap*
17. Om ungdomar ska tillägna sig ett aktivt europeiskt medborgarskap måste de först få insikt om mångfalden i den europeiska identiteten, som bygger på kunskaper om Europas historia och utveckling, dess inre konflikter och värderingar, dess kulturskatter, demokratiska traditioner, och nu nyligen förklaringen om medborgarnas grundläggande rättigheter.

18. Kommittén anser i detta sammanhang att konst och kultur i allmänhet, och formell och icke-formell kulturutbildning i synnerhet, är oerhört viktiga för utvecklingen av ett aktivt medborgarskap hos unga människor inom EU.

19. Kommittén är övertygad om att denna kunskap förmedlas dels via den formella utbildningen, dels via den informella.

20. Kommissionen uppmanas uppdatera den undersökning som genomfördes av Eurydice om medborgarutbildning i de europeiska skolorna.

21. Den europeiska dimensionen bör införlivas med samtliga relevanta ämnen inom ramen för formell utbildning. En sådan öppen pedagogik kommer att bidra till att fostra medborgare som inser unionens värde och som har höga ambitioner när det gäller dess utveckling.

22. Studier i flera främmande språk måste vara obligatoriskt eftersom ungdomar ser flerspråkighet som en tillgång inom alla yrken. Kommittén välkomnar slutsatserna från högnivågruppen om flerspråkighet som inrättats av kommissionsledamot Leonard Orban och kommissionens kommande meddelande om flerspråkighet, som i första hand bör gynna ungdomar.

23. Regionkommittén föreslår att medlemsstater uppmanas att se till att undervisning om EU:s roll, befogenheter och institutionernas funktionssätt förekommer under hela skoltiden. På samma sätt som ungdomarna undervisas om det egna landets administrativa och politiska institutioner bör de unga europeerna få kunskap om EU:s motsvarande institutioner. De lokala och regionala myndigheterna kan lyfta fram de konkreta insatser som görs på deras nivå, exempelvis att de strukturfondsmedel som unionen anslår ger ekonomiskt och solidariskt stöd.

24. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot invandrande ungdomar och ungdomar från missgynnade miljöer för att tillgodose deras specifika behov, men också därför att om dessa ungdomar är väl integrerade kan de bidra till att berika kulturen och skapa solidaritet med samhället. År 2008 har för övrigt utnämnts till det europeiska året för interkulturell dialog i syfte att sprida bättre kunskap om och förståelse av andra länder i Europa och i världen.

25. Ökat fokus på språk och EU-frågor i undervisningen kan inte uppnås utan initialt stöd från de politiker som är ansvariga för förvaltning och ekonomi på utbildningsområdet och inte heller utan medverkan av lärarna själva. Det är viktigt att de får en relevant fortbildning, om så krävs.

26. Kommittén noterar med intresse de initiativ som redan tagits av utbildningsorganisationer som inte tillhör det offentliga skolväsendet.

27. Kommittén föreslår att man bör utnyttja den nya informations- och kommunikationsteknikens resurser vid EU- och

Europarelaterad språkundervisning, särskilt Internet, eftersom detta underlättar för ungdomarna att delta i utbildningen och hjälper till att nå dem som inte har tillgång till en normal skolutbildning.

28. Kommittén stöder förslaget att fokusera på utveckling och främja möjligheterna till icke-formella utbildningsinitiativ för ungdomar, vilket är minst lika viktigt som formell utbildning för att skapa en dynamisk känsla för EU-medborgarskapet.

29. Icke-formell utbildning är ett viktigt steg när det gäller ungdomars förberedelser för ett aktivt medborgarskap, exempelvis frivilligt ansvarstagande i olika föreningar, öppenhet mot andra, insikt om våra gemensamma tillgångar, intresse för det offentliga livet och engagemang i lokalpolitiken som leder till att de engagerar sig i unionens politik.

30. Den icke-formella utbildningen, som bygger på frivilligt deltagande och har en nära anknytning till ungdomars behov och ambitioner, ger dem möjlighet att tillägna sig ny kompetens som utgör ett komplement till deras skolutbildning och specifika kvalifikationer. Dess innehåll är särskilt lämpat för mindre gynnade ungdomar. Slutligen bidrar den till ökad medvetenhet hos ungdomarna om nödvändigheten av att anpassa sig till unionens sociala och ekonomiska utveckling.

31. Föräldrarna och deras egen medvetenhet om EU spelar en central roll för diskussionen om ett aktivt medborgarskap. Rent allmänt bör man bidra till att höja föräldrarnas medvetenhet, för med EU:s utveckling måste kunskaperna om EU hela tiden kompletteras och uppdateras.

32. De lokala och regionala myndigheterna uppmanas stödja och genomföra dessa utbildningsinitiativ på europeisk nivå genom utbytesprogram mellan skolor och ekonomiskt stöd till initiativ från ungdomsorganisationer och sammanslutningar som arbetar med ungdomar, och genom att öppna sina sport- och fritidsanläggningar eller egna faciliteter för ungdomar och samtidigt framhålla vilka befogenheter de delar med EU:s institutioner.

33. Det är nödvändigt att inspirera till en diskussion om hur de unga ska kunna tillägna sig ett aktivt medborgarskap som gör att de effektivt kan delta i EU:s ekonomi i ett globaliseringssammanhang och ta ansvar för unionens politiska utveckling.

Åtgärder

34. Förslagen bygger dels på utbildningsministrarnas beslut att ge alla europeiska ungdomar den nyckelkompetens som en reell kunskap om Europeiska unionen innebär, dels på programmet "Ett Europa för medborgarna", som kommissionen nyligen lagt fram och som godkännts av Europaparlamentet och rådet. Programmet baseras på Christopher Beazleys betänkande om vilka åtgärder som krävs för att införliva den europeiska dimensionen i läroplanerna.

35. Införlivandet av den europeiska dimensionen i skolundervisningen är en nödvändig grund för att alla ungdomar verkligen ska tillägna sig ett reellt och varaktigt aktivt medborgarskap. Den europeiska dimensionen består av två delar, dels införlivandet av de europeiska aspekterna i samtliga relevanta ämnen, det vill säga att varje ämne måste sättas in i ett europeiskt sammanhang, dels specifik undervisning om unionens grundvalar, dess värderingar, institutionerna och deras funktion, samt konsekvenserna för de ungas vardag och för EU:s utveckling och förbindelser med den övriga världen.

36. Med utgångspunkt i slutsatserna från högnivågruppen för flerspråkighet föreslår kommittén att unga européer uppmuntras att använda två europeiska språk utöver modersmålet. Flerspråkighet är lika med öppenhet, inte bara när det gäller andra kulturer utan också i fråga om handel, utbyten inom olika yrkessektorer och forsknings- och innovationsmiljöer.

37. Det är också önskvärt att underlätta såväl elevers som lärares mobilitet och erkännande av kursplaner respektive yrkesutbildning.

38. Kommittén rekommenderar att lämpliga åtgärder vidtas med aktivt deltagande från lärarnas sida för att åstadkomma en trygg inlärningsmiljö i skolorna, grundad på ömsesidig respekt och samarbete, i syfte att hindra eller motverka våld och intolerans bland unga.

39. Kommittén rekommenderar att man utvecklar de åtgärder som vidtas av utbildningsorganisationer som inte tillhör det offentliga skolväsendet och den icke-formella utbildningen och som vänder sig till ungdomar i skolåldern, exempelvis utbytesprogram, skolutbyten, idrottstävlingar, idrottsläger och språkurser under skolloven.

40. Regionkommittén uppmuntrar utvecklingen av sådana projekt som de ungdomsambassadörer som utsågs inom ramen för Ungdomssommarskolan, som är ett initiativ från Europeiska regionförsamlingen. Ungdomar bör få ansvar för att informera andra ungdomar om olika frågor, däribland aktivt medborgarskap. Arbetet med att utreda begreppet medborgarskap i ett mångkulturellt Europa, att ta upp frågor som multireligiösa samhällen, multikulturalism i skolor och på arbetsplatser och kulturella svar på frågor som berör unga människor bör få ökad uppmärksamhet.

41. Kommittén uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att främja initiativ till förmån för ungdom och att komplettera dem med särskilda åtgärder, exempelvis simuleringar baserade på EU-institutionernas arbete med kommunala

eller regionala församlingar för ungdomar som förebild, och därigenom göra dem medvetna om sitt politiska ansvar.

42. Kommittén föreslår att samtliga åtgärder som rekommenderas i programmet "Ett Europa för medborgarna" lämnar plats åt initiativ från ungdomar eller avsedda för dem, oavsett om det rör sig om så kallade folkliga projekt, program från det civila samhället, evenemang med stor genomslagskraft eller åtgärder för att bevara Europas kulturarv.

43. Kommittén föreslår att man ska undersöka om effekterna av de åtgärder som redan påbörjats av lärar- och ungdomsorganisationer och andra sammanslutningar som arbetar med ungdomar ska utvärderas så att dessa organisationers goda praxis kan utväxlas och utvecklas, samt införlivas med EU:s handlingsprogram. Praktisk erfarenhet är det effektivaste sättet att öka ungdomarnas medvetenhet med avseende på ett aktivt medborgarskap, genom att försätta dem i en situation där de känner att deras beslut är betydelsefulla och får direkta effekter på deras liv. Elevråd i skolorna – eller på en högre nivå lokala barn- och ungdomskommittéer – erbjuder goda möjligheter att praktisera detta. De direkta effekterna av den sistnämnda typen av kommittéverksamhet är särskilt påtagliga i små kommuner.

44. Det skulle innebära ett officiellt erkännande av den icke-formella utbildningens roll när det gäller att främja ungdomars sociala integration, deras anpassning till en föränderlig arbetsmarknad, deras deltagande i det offentliga livet, och sist men inte minst, deras motivation att tillägna sig ett aktivt medborgarskap.

45. Kommittén framhåller att undervisningen i Europakunskap måste leva upp till ambitionerna med tanke på att den är av avgörande betydelse för Europeiska unionens och dess medborgares framtid. Den underlättar den förnyelse av de traditionella idéerna på utbildningsområdet som krävs för att förbereda medlemsstaternas ungdomar för yrkeslivet och för deras sociala och politiska ansvar i en värld som domineras av ekonomisk globalisering. Den sätter upp ett mål för den formella utbildningen, kompletterad av den icke-formella utbildningen, nämligen att man som medborgare skall delta i unionens demokratiska uppbyggnad.

46. Kommittén insisterar på att en aktiv användning av EU-program och nationella program samt av det stora antal projekt som utarbetats av de icke-statliga organisationerna är nödvändigt för utvecklingen av en bred formell och icke-formell kulturutbildning i EU-sammanhang; och att den måste utvecklas ytterligare.

Bryssel den 7 februari 2008

Regionkommitténs

ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Förberedande yttrande från Regionkommittén om "Hälsokontroll av den gemensamma jordbrukspolitiken"

(2008/C 105/06)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- ReK kommer att se till att den nödvändiga översynen av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) inte leder till en gradvis nedmontering av denna politik och till en åternationalisering av den, utan gör det möjligt att bibehålla ett hållbart jordbruk och Europas oberoende av jordbruksprodukter.
- ReK är av uppfattningen att GJP på ett avgörande sätt bidrar till den territoriella sammanhållningen och att eventuella förslag till ändringar till följd av hälsokontrollen måste beakta de olika regionala särdragen och produktionssystemen inom Europeiska unionen i tillräckligt hög grad.
- GJP bör tack vare en omformad andra pelare leda till en landsbygdsutveckling med inriktning på nya verksamhetsvillkor för jordbrukare, men också på en mer övergripande landsbygdsutveckling som avser alla EU:s landsbygdsområden.
- Kommittén är medveten om vikten av att avsätta tillräckliga medel för åtgärder för landsbygdsutveckling, men konstaterar i linje med subsidiaritetsprincipen att beslut om hur moduleringen ska genomföras helst bör fattas på en lämplig decentraliserad nivå för att avspegla de varierande lokala och regionala behoven. ReK erkänner samtidigt moduleringens gemenskapskaraktär. Medlemsstaterna och regionerna bör kunna rikta medel till åtgärder inom ramen för den andra pelaren på basis av de verkliga behoven.
- ReK anser dock att det kan vara problematiskt att försöka samla ett allt större antal frågor under det övergripande begreppet "landsbygdsutveckling", och ifrågasätter att vissa av dessa utmaningar bäst kan mötas med hjälp av program för landsbygdsutveckling.
- Kommittén framhåller att regionerna måste kunna bevara en viss grad av självförsörjning vad gäller livsmedel, också de regioner med förhållanden som försvårar odling och uppfödning. Vi betonar den direkta kopplingen mellan lokalt producerade livsmedel av hög kvalitet och en regional identitet, som måste tryggas av GJP.
- Kommittén anser att det behövs en mjuklandning när kvotssystemet avskaffas i mars 2015, och stöder en successiv utfasning av systemet med mjölkkvoter fram till år 2015 genom en gradvis ökning av kvoterna och en minskning av tilläggsavgiften. Skyddsmekanismer bör bibehållas om marknadspriserna skulle falla drastiskt. Som en del av denna process kommer särskilda bestämmelser att behövas för att upprätthålla mejeriproduktionen i känsliga områden.

Föredragande: Seamus MURRAY, Ledamot av Meath County Council och Mid-East Regional Authority (IE-UEN-AE)

Politiska rekommendationer

Allmänna kommentarer

1. Regionkommittén anser att målen för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) även framdeles måste vara att förse EU-medborgarna med livsmedel av hög kvalitet till rimliga priser, säkra en god levnadsstandard för jordbrukarna, bevara landsbygdsarvet och skydda landsbygds miljön. Kommittén menar att GJP har genomgått en förändring för att kunna möta nya utmaningar och behov som den ställs inför. Samtidigt måste GJP säkerställa rättvisa konkurrensförhållanden som gör det möjligt för det europeiska jordbruket att bevara sin plats i världshandeln, utan att förbise begreppet gemenskapspreferens.

2. ReK anser att den gemensamma jordbrukspolitiken bidrar till Lissabon- och Göteborgsmålen som syftar till att säkerställa ett konkurrenskraftigare EU. Vi vill i sammanhanget erinra om att grundvalarna för den gemensamma jordbrukspolitiken även i fortsättningen bör vara utgångspunkten för offentliga insatser som syftar till att ekonomiskt, socialt och miljömässigt skydda en av EU:s nyckelsektorer, och som är godtagbara både inom och utom unionen.

3. ReK är av uppfattningen att GJP på ett avgörande sätt bidrar till den territoriella sammanhållningen och att eventuella förslag till ändringar till följd av hälsokontrollen måste beakta de olika regionala särdragen och produktionssystemen inom Europeiska unionen i tillräckligt hög grad.

4. GJP bör tack vare en omformad andra pelare leda till en landsbygdsutveckling med inriktning på nya verksamhetsvillkor för jordbrukare, men också på en mer övergripande landsbygdsutveckling som avser alla EU:s landsbygdsområden, framför allt de allra känsligaste områdena, såsom områden med naturbetingade handikapp, bergsområden, öar och de yttersta randområdena, så att de kan integreras i EU:s större geografiska enheter, t.ex. det nordiska området och Medelhavsområdet.

5. Enligt kommitténs mening utgör jord- och lantbruket en bärande kraft i många landsbygdssamhällen, och eftersom EU:s produktionsmodell skiljer sig från den modell som tillämpas i andra länder som är viktiga livsmedelsproducenter och -exportörer, bör inkomststøden i första hand riktas till gårdar som aktivt idkar jordbruk och till familjejordbruk så att dessa kan upprätthålla sin verksamhet, eftersom det i själva verket är på dessa som EU:s multifunktionella jordbruksmodell vilar.

6. ReK kommer att se till att den nödvändiga översynen av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) inte leder till en gradvis nedmontering av denna politik och till en åternationalisering av den, utan gör det möjligt att bibehålla ett hållbart jordbruk och Europas oberoende av jordbruksprodukter utifrån i enlighet med gällande hälsounormer för livsmedel. Regionkommittén påminner om vilka utmaningar vi står inför med denna gemensamma politik för EU:s alla regioner och medborgare.

7. Kommittén välkomnar att den ges möjlighet att bidra till hälsokontrollen av GJP och önskar bli rådfrågad beträffande kommissionens lagstiftningsförslag i ett senare skede av diskussionen.

HÄLSOKONTROLL AV DEN GEMENSAMMA JORDBRUKSPOLITIKEN

Den gemensamma jordbrukspolitiken i dag

8. Regionkommittén kan liksom kommissionen konstatera att den gemensamma jordbrukspolitiken har genomgått förändringar, framför allt under de senaste 15 åren, i synnerhet efter den radikala reform som ägde rum år 2003, då man beslutade att genomföra en "hälsokontroll" i syfte att se över de senaste förändringarna och göra en bedömning av nya utmaningar, risker och möjligheter. Regionkommittén vill påpeka att hälsokontrollen sker i en ny global och europeisk kontext för handeln med livsmedelsprodukter.

9. Kommittén framhåller att EU:s mångfunktionella jordbruksmodell måste bidra till att motverka klimatförändringarna samt inbegripa hållbarhet, konkurrenskraft, mångfald, självförsörjning med livsmedel och anpassning till samhället, konsumenterna och det allmänna bästa samt att goda jordbruksmetoder, miljöskydd och djurskydd är en del av detta. ReK anser att hälsokontrollen av den gemensamma jordbrukspolitiken verkligen ska utgöra ett stöd för EU:s multifunktionella jordbruksmodell.

10. Kommittén betonar vikten av en egen jordbruks- och livsmedelsindustri inom EU samt livsmedels säkerhetens och -försörjningens avgörande betydelse i en tid när EU är den största jordbruksimportören i världen.

11. ReK anser att det vid utvärderingen av reformerna hade varit nyttigt med en bedömning av vilka följder de senaste GJP-reformerna fått, framför allt för antalet anställda inom jordbruket och livsmedelsförädlingen, livsmedelskvaliteten, tillgängligheten, priserna och livsmedelsimportens omfattning samt deras effekter på miljö- och djurskydd, och kommittén är besviken över att dessa uppgifter inte fanns att tillgå då hälsokontrollen inleddes. Kommittén kräver också att dessa analyser och översyner ska göras tillgängliga på regional nivå innan någon som helst ändring görs i lagstiftningen.

12. Kommittén stöder dock det allmänna syftet med hälsokontrollen för att rätta till brister i genomförandet av de senaste reformerna och hoppas att den genomförs på ett sätt som möjliggör långsiktig planering, så att myndigheter, livsmedelsindustrin och jordbrukare fullt ut kan genomföra de avtalade förändringarna och anpassa sig till marknadens behov.

13. Kommittén anser att klyftan mellan den allmänna uppfattningen om GJP och verkligheten är enorm och att beslutsfattarna bör överbrygga denna klyfta. I en undersökning som nyligen gjordes av Eurobarometern⁽¹⁾ ansåg 88 % av de tillfrågade att jordbruket och landsbygdsområdena är viktiga eller mycket viktiga för Europas framtid. Samtidigt hade nästan 90 % av de tillfrågade liten eller ingen kunskap om GJP (54 % hade aldrig hört talas om den och 34 % visste inte vad det var). Kommittén anser därför att det måste göras en noggrannare utvärdering av målen för och resultaten av GJP och att information om dessa måste spridas.

⁽¹⁾ Special Eurobarometer 276: Europeans, Agriculture and the Common Agricultural Policy, mars 2007.

14. Regionkommittén välkomnar initiativ till att rationalisera och förenkla genomförandet av GJP, men framhåller att man vid utformningen av sådana initiativ ständigt måste ta alla slut användare i beaktande.

Införandet av systemet med samlat gårdsstöd och möjliga förenklingar

En förenkling av systemet med samlat gårdsstöd

15. ReK stöder alla skäligen åtgärder för att ytterligare förenkla systemet med samlat gårdsstöd, eftersom onödigt strikta och komplicerade regler och byråkratiska förfaranden innebär en betydande belastning och stora kostnader. En ändring av systemet med samlat gårdsstöd bör emellertid inte enbart baseras på förenklingskriterier, utan även återspegla viljan att stärka och skydda EU:s multifunktionella jordbruksmodell.

16. Kommittén stöder också förslaget om att medlemsstaterna bör ges möjlighet att inför år 2013 vid behov anpassa den historiska modellen för det samlade gårdsstödet så att stödnivåerna blir mer enhetliga, men framhåller att detta förutsätter att det detaljerade genomförandet av enhetligare stödnivåer i medlemsstaterna och regionerna är flexibelt. Denna flexibilitet bör dessutom ta hänsyn till de effekter som en total frikoppling kan få inom bestämda sektorer och regioner, liksom till eventuella regleringar av stöden till förmån för de jordbruksföretag som är mest multifunktionella och får minst kompensation på marknaden. Man bör också i medlemsstaterna analysera vilka följder en sådan eventuell omfattande förändring kan få för markanvändningen, lantbrukens struktur, ägande och generationsskifte, företagsmångfalden, den regionala balansen och jordbrukets övergripande effektivitet och konkurrenskraft.

17. Enligt kommittén behövs det för de "nya" medlemsstaternas del ytterligare analyser av vilka följder en utveckling bort från systemet med enhetlig arealersättning kan få.

Tvårvillkor

18. ReK anser att det behövs tvårvillkor som överensstämmer med EU:s normer på områdena miljö, folkhälsa, djurhälsa, växtskydd och djurskydd, och kommittén yrkar på att man fortsätter att förenkla oskäligt komplicerade lagar och bestämmelser, oavsett om de införts av kommissionen eller medlemsstaterna.

19. ReK anser dock att genomgången av kraven på goda miljöförhållanden inte ska resultera i att miljökraven urholkas eller försvagas, vilket man bör hålla ett öga på när förordningarna (t.ex. om bekämpningsmedel) ändras.

20. ReK betonar att proportionalitet, insyn och samordning bör vara centrala element i tvårvillkoren, så att dessa blir mer tillgängliga och lättare att efterleva. Kommittén yrkar på att de förenklingar som har inletts och beslutats snabbt ska genomföras, att de mindre relevanta rättsområdena i bilagorna III och

IV till förordning EG nr 1782/2003 ska strykas och att bestämmelserna om tvårvillkor ska reduceras på de rättsområden som direkt berör mottagare av direktstöd.

21. Kommittén skulle särskilt välkomna ett ökat samarbete och större samordning mellan olika tillsynsmyndigheter för jordbruk med tanke på att inspektionerna hela tiden ökar och blir allt mer omfattande.

Delvis kopplat stöd

22. Kommittén anser att det delvis kopplade stödet allmänt ses som en tillfällig åtgärd inför en allmän övergång till en fullständig frikoppling av stödet. I vissa regioner, där produktionsnivåerna är låga, regionen själv är ekonomiskt sårbar eller de sociala och miljömässiga fördelarna med en partiell frikoppling är uppenbara, kan det delvis kopplade stödet dock spela en roll ännu under många år. Kommittén stöder därför förslaget om att delvis kopplat stöd ska tillåtas på dessa grunder även i fortsättningen i syfte att bevara en viss regional självförsörjning och säkerställa en balanserad regional utveckling.

Högsta- och lägstanivåer för stöd

23. Regionkommittén menar att en maximinivå för stödet skulle tas mycket väl emot av allmänheten och vara ett politiskt lockande alternativ med tanke på insyn i systemet med samlat gårdsstöd och de uppgifter som revisionsrätten nyligen presenterade. Det bästa vore emellertid att genomföra konsekvensanalyser som stöd för de föreslagna förändringarna. Kommittén stöder införandet av vissa begränsningar i maximinivån för stödet, t.ex. en successiv reduktion i kombination med ett takvärde.

24. En miniminivå för stödet föreslås i de fall där administrationskostnaderna är större än själva stödet. Kommittén stöder förslaget, förutsatt att den konkreta utformningen inte innebär ett nytt hinder för familjejordbrukens överlevnad, och välkomnar eventuella inbesparingar i administrationskostnaderna.

25. ReK varnar för att det kan vara svårt att klassificera "riktiga" jordbrukare enbart på basis av storleken på ägorna. Till exempel kan vissa grödor och företagsformer vara mycket arbetskraftsintensiva, medan det för andra markägare med stora ägor kan vara svårt att bli identifierade som "riktiga" jordbrukare. Kommittén anser att gårdar med aktiv jordbruksverksamhet, i synnerhet mindre familjejordbruk, bör prioriteras vid utbetalningen av stöd.

26. Regionkommittén anser också att större jordbruk inte bör klassificeras utan att deras juridiska form, utveckling och struktur tas i beaktande, eftersom en övergripande gradvis sänkning i vissa fall skulle kunna förstöra konkurrenskraftiga enheter och leda till en omfattande minskning av arbetstillfällena.

Förbättrad marknadsorientering och nya möjligheter

Marknadsinterventionens och utbudstyrningens roll

27. Regionkommittén konstaterar att man inom den globala livsmedelssektorn håller på att övergå från ett subventionerat bortskaffande av överskott och prisstöd med volymkontrollmekanismer till en situation där marknaden tas i beaktande i högre grad. Detta styrs av omfattande och långvariga strukturella förändringar, såsom en ihållande ökning av efterfrågan på livsmedel framför allt i Asien och följderna av biodrivmedelspolitiken. Kortvariga faktorer såsom torka och epidemier samt valutafluktuationer leder också till tillfälliga prisändringar. Det internationella marknadsscenarioet har förändrats kraftigt särskilt vad gäller mjölk, mejeriprodukter och spannmål.

28. De nuvarande marknadsrelaterade styrmedlen för GJP får allt mindre betydelse och de internationella livsmedelsmarknaderna blir allt starkare. Kommittén menar dock att dessa marknader kan vara synnerligen instabila. Med tanke på marknadsstabiliteten krävs ett marknadsskydd i händelse av plötsliga stora prisändringar, och kommittén framhåller därför behovet av att bibehålla marknadsrelaterade mekanismer, såsom ett "skyddsnät" i den händelse att marknaden försvagas utan att ge avkall på utbudstyrning.

29. Kommittén föreslår att kommissionen fortsätter att noggrant analysera marknadsutsikterna inom alla sektorer och regelbundet offentliggöra rapporter om marknadsutvecklingen, så att väl underbyggda politiska beslut kan fattas.

Intervention på spannmålsmarknaden

30. Kommittén välkomnar en fullständig genomgång av interventionssystemet för spannmål och delar kommissionens uppfattning att interventionen ska begränsas till vete av brödkvalitet.

Träda

31. Kommittén stöder förslaget om att träda inte längre ska vara obligatoriskt, men föreslår att möjligheten att lagstifta om obligatorisk träda bör kvarstå med tanke på en eventuell framtida försvagning av marknaden. Kommittén stöder också kompletterande åtgärder för miljöskydd, exempelvis bevarandet av permanent betesmark och skydd av strandremsor.

Mjuklandning för mjölkkvoter

32. I motsats till vad som varit fallet under de senaste årtiondena är den globala mejerimarknaden i dag stark, och denna efterfrågestyrda marknadstillväxt kan förväntas fortgå. Icke desto mindre råder det stor osäkerhet när det gäller världsmarknadspriserna på mjölkprodukter. Mot denna bakgrund bör det inledas en diskussion om samtliga mekanismer inom den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter i syfte att fastställa nya mekanismer för reglering av denna sektor.

33. Kommittén anser att det behövs en mjuklandning när kvotssystemet avskaffas i mars 2015, och stöder en successiv utfasning av systemet med mjölkkvoter fram till år 2015 genom en gradvis ökning av kvoterna och en minskning av tilläggsav-

giften. Takten på och tidpunkten för ökningen av kvoterna och minskningen av tilläggsavgiften bör grunda sig på regelbundna årliga analyser av marknadsutsikterna utförda av kommissionen från och med december 2007. Skyddsmekanismer bör bibehållas om marknadspriserna skulle falla drastiskt. Som en del av denna process kommer särskilda bestämmelser att behövas för att upprätthålla mejeriproduktionen i känsliga områden.

34. ReK emotser kommissionens översyn av resultatet av de åtgärder som vidtagits för att styra utbudet inom "mindre" sektorer (torrfoder, stärkelse, lin och hampa).

Svar på nya utmaningar

Riskhantering

35. Regionkommittén är medveten om de möjligheter riskhanteringen erbjuder på en världsmarknad som är stadd i snabb förändring samt möjligheten att stärka särskilda åtgärder för landsbygdsutveckling i syfte att hantera den ökade risken. De mekanismer som föreslagits av kommissionen har visserligen en roll att fylla, men de kan inte ersätta funktionerna hos de viktigaste instrumenten för styrning av marknaden som fanns inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken och som gradvis avvecklats under de senaste åren. Kommittén efterlyser ytterligare forskning kring och utvärdering av potentiella tillämpningar.

Klimatförändringar, bioenergi, vattenförvaltning och biologisk mångfald

36. ReK konstaterar att det intensiva jordbruket förorsakat skador, exempelvis när det gäller jordmån, biologisk mångfald och nedsmutsning av vattendrag, men betonar jordbrukarnas roll som beskyddare av landsbygden och det landskap som det diversifierade traditionella småjordbruket utgör, och välkomnar kommissionens erkännande att jordbruket i EU i högre grad än andra sektorer har bidragit till att begränsa utsläppen av växthusgaser. Kommittén framhåller dock samtidigt att jordbruket i många EU-regioner är mycket utsatt för klimatförändringarna.

37. Kommittén stöder den uppmaning till EU:s jordbruk om att ytterligare bidra till att mildra klimatförändringarnas effekter som framförs i den nyligen offentliggjorda grönboken om anpassningen till klimatförändringarna. Mot bakgrund av klimatförändringen blir jord- och skogsbrukets roll som leverantör av miljö- och ekosystemtjänster allt viktigare. Framtida granskningar av GJP kunde skapa möjligheter att föra in anpassningsåtgärder i stödprogrammen för jordbruket.

38. Åtgärder för utbyggnad av förnybar energi är av mycket stor betydelse, varför kommittén stöder ytterligare relevant forskning och åtgärder för att stärka EU:s insatser vad gäller dessa viktiga globala hållbarhetsfrågor. Kommittén konstaterar att energijordbruket med hjälp av nationella och europeiska åtgärder och instrument kan bidra betydligt i arbetet med att uppnå gemenskapens energi- och klimatpolitiska mål och har stor värdepotential för jordbruket och landsbygdsregionerna. Det minskade stödet för energigrödor har i detta sammanhang förlorat i betydelse och kan i framtiden falla bort som kopplad åtgärd.

39. ReK anser dock att det kan vara problematiskt att försöka samla ett allt större antal frågor, varav några kan vara inkongruenta (t.ex. skogsbruk och biologisk mångfald), under det övergripande begreppet "landsbygdsutveckling", och ifrågasätter att vissa av dessa utmaningar bäst kan mötas med hjälp av program för landsbygdsutveckling.

En förstärkning av den andra pelaren

40. Kommittén är medveten om vikten av att avsätta tillräckliga medel för åtgärder för landsbygdsutveckling, men konstaterar i linje med subsidiaritetsprincipen att beslut om hur moduleringen ska genomföras helst bör fattas på en lämplig decentraliserad nivå för att avspegla de varierande lokala och regionala behoven. ReK erkänner samtidigt moduleringens gemenskapskaraktär. Medlemsstaterna och regionerna bör kunna rikta medel till åtgärder inom ramen för den andra pelaren på basis av de verkliga behoven.

41. ReK befarar att tendensen att tillämpa modulering i allt högre grad hotar GJP:s gemenskapskaraktär och undergräver sammanhållningsprincipen, eftersom samfinansiering av åtgärder inom den andra pelaren kommer att bli svårare för fattiga regioner och medlemsstater.

Budgetram

42. Regionkommittén konstaterar att de tillgängliga medlen stadigt minskar i fasta priser fram till år 2013. Högre marknadspriser inom vissa sektorer och ökad effektivitet kan dock leda till omfattande inbesparingar. Kommittén stöder förslaget om att sådana inbesparingar bör kanaliseras till ökade åtgärder för landsbygdsutveckling, t.ex. forskning och innovation.

DEN GEMENSAMMA JORDBRUKSPOLITIKENS FRAMTIDSUTSIKTER EFTER ÅR 2013

43. I anslutning till samrådsförfarandet rörande reformen av EU:s budget önskar kommittén ange ett antal politiska prioriteringar som bör beaktas fullt ut i alla diskussioner om GJP:s framtida roll och funktionssätt.

Nya utmaningar och behov

44. Sedan den gemensamma jordbrukspolitiken introducerades har den på ett framgångsrikt sätt anpassats till olika utmaningar. Kommittén anser dock att kommissionen och dess representanter måste göra mer för att bättre informera medborgarna om och engagera dem i GJP:s syfte, resultat och prioriteringar, och framhåller att kommissionen i framtiden bör prioritera detta i sin kommunikationspolitik.

45. Vid nya utmaningar – såsom energi- och klimatförändringspolitikens inverkan på jordbruket och livsmedelspolitiken, den fortgående utvidgningen av EU och internationella handelsfrågor – finns det förväntningar på att GJP:s mångfunktionella karaktär utvidgas till att omfatta ytterligare uppgifter. Kommittén anser att en gemensam jordbrukspolitik för markanvändning, livsmedel och jordbruk som tilldelas lämpliga resurser måste förbli en central del av EU-projektet. Även miljö- och energipolitiken måste få tillräckliga resurser.

46. ReK framhåller att det faktum att EU:s befolkning blir allt äldre har stor inverkan på jordbrukssektorn och landsbygdsområdena i allmänhet, och konstaterar samtidigt att forskning och utveckling samt innovation är viktigt för det europeiska jordbrukets konkurrenskraft. Lämplig utbildning måste erbjudas, framför allt för att uppmuntra ungdomar att bli jordbrukare.

47. Kommittén anser att man eftersom resurserna är begränsade måste prioritera en fokusering av inkomststødet till familjejordbruk med aktiv jordbruksverksamhet och till jordbruk som aktivt bidrar till landsbygdsbefolkningens sysselsättning och uppehälle.

Säkerställande av livsmedelssäkerhet och -försörjning

48. Även om livsmedelsbranschen har blivit marknadsorienterad är det mycket viktigt att man tryggar tillgången till säkra livsmedelsprodukter till rimliga priser för konsumenterna, och kommittén anser att frågan om EU:s långsiktiga livsmedelsförsörjning måste tas upp till behandling.

49. Kommittén framhåller att enhetliga växtskyddsmedels-, veterinär- och miljönormer bör tillämpas på livsmedelsprodukter som konsumeras i EU, oberoende av om de producerats i EU eller i tredjeland, och att gränskontrollmyndigheterna, Kontoret för livsmedels- och veterinärfrågor (FVO) samt Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) bör tilldelas de mänskliga och materiella resurser som är nödvändiga för att de ska kunna genomföra sitt uppdrag.

50. Eftersom livsmedelsindustrin är EU:s näst största industri är det viktigt att livsmedelsbranschen förblir effektiv och konkurrenskraftig. Forskningen måste tilldelas tillräckliga resurser till stöd för produktutveckling samt utbildning och rådgivning för nya producenter och unga jordbrukare.

51. För att minimera livsmedelstransporterna och minska koldioxidutsläppen bör man lägga tonvikten på främjande av produkter som framställs inom EU och på information till medborgarna, i synnerhet barnen, om fördelarna med att äta hälsosamma och lokalt producerade livsmedel.

Regionala särdrag

52. Regionkommittén anser att man i den gemensamma jordbrukspolitiken måste bli bättre på att skydda och värdesätta de regionala särdragen inom unionen i tillräckligt hög grad, liksom även mångfalden inom jordbruksverksamheten och produktionssystemen, inklusive ekologiska system och system utan GMO-användning, så att politiken i högre grad beaktar de regionala särdragen (t.ex. i Medelhavsregionerna, de nordliga områdena, bergsområdena och i de ultraperifera regionerna i EU).

53. Kommittén framhåller att regionerna måste kunna bevara en viss grad av självförsörjning vad gäller livsmedel, också de regioner med förhållanden som försvårar odling och uppfödning. Vi betonar den direkta kopplingen mellan lokalt producerade livsmedel av hög kvalitet och en regional identitet, som måste tryggas av GJP.

Förenlighet med annan politik

54. Kommittén engagerar sig alltmer i miljö- och energi-frågor i allmänhet och den globala uppvärmningen i synnerhet, och anser att markanvändningspolitiken är av avgörande betydelse i detta sammanhang. Det måste ske förändringar inom jordbruket om det ska kunna anpassas till följderna av och bekämpa klimatförändringarna.

55. ReK anser att GJP bör vara bättre kopplad till andra relevanta politikområden, såsom EU:s energi-, regional-, miljö- och FoU-politik, och kräver en bättre samordning av dessa politikområden på alla myndighetsnivåer.

56. ReK anser också att GJP har både en inre och en yttre dimension samt att GJP i framtiden måste beakta EU:s roll i omvärldens utvecklingsländer. EU bör tillhandahålla marknader då detta är möjligt och uppmuntra till självförsörjning i utvecklingsländerna genom att bistå med teknik och kunskaper. Det är av central betydelse att de följder som GJP får för utvecklingsländerna granskas fortlöpande.

Utformningen av landsbygdsutvecklingen

57. Regionkommittén anser att utvärderingen av vilka återverkningar på landsbygden unionens beslut beräknas få kan föra in en ny dimension i EU:s beslutsfattande genom att landsbygdens särdrag kan beaktas såväl i beredningen av besluten som i uppföljningen av hur besluten genomförs. Utvärderingen av återverkningarna på landsbygden bör ta hänsyn till att landsbygden

ser olika ut på olika håll i Europa och även inom en och samma medlemsstat beroende på var området är beläget.

58. Kommittén anser att begreppet landsbygdsutveckling och faktorer som kan omfattas av andra pelaren bör definieras tydligare, och menar i anslutning till detta också att en framtida gemensam jordbrukspolitik i högre grad kan utnyttjas för att skapa allianser och stödja en politisk samordning mellan landsbygd och städer, framför allt i stadsnära områden där trycket på landsbygdsresurserna kan vara stort. Politiken för landsbygdsutveckling bör vidare uppmuntra och skydda jordbruket i områden där det kan innebära särskilda fördelar, som inom och runt stadsområden och i glest befolkade regioner.

59. ReK uppmanar till en hållbar utveckling av landsbygdsområdena som bygger på en strategi för integrerad landsbygdsutveckling, med hjälp av grundläggande tjänster, såsom utbildning och hälsovårds- och posttjänster, samt infrastruktur, t.ex. bredband och kollektivtrafik.

60. För att mer lyhörda beslut ska kunna fattas, i synnerhet i anslutning till frågor om landsbygdsutveckling i vidare bemärkelse, måste den lokala och regionala nivån ges större möjlighet att delta i utformningen av politiken och beslutsfattandet.

61. Regionkommittén hänvisar i detta sammanhang till sin deklARATION om landsbygdsutveckling och Lissabonstrategin ⁽²⁾ som utgör ett värdefullt bidrag till en diskussion om den gemensamma jordbrukspolitikens och landsbygdsutvecklingens framtid.

Bryssel den 7 februari 2008.

Regionkommitténs
ordförande
Luc VAN DEN BRANDE

⁽²⁾ AlexandroupolisdeklARATIONEN om landsbygdsutveckling och Lissabonstrategin, Grekland (juni 2006) (CdR 209/2006).

Resolution från regionkommittén till Europeiska rådets vårmöte 2008 "Strategin för tillväxt och sysselsättning – Att hantera 'Lissabonparadoxen'"

(2008/C 105/07)

Vid sitt vårmöte 2006 bad Europeiska rådet Regionkommittén att utarbeta en sammanfattande rapport om partnerskapet för tillväxt och sysselsättning inför vårmötet 2008 med en analys av effekterna av den reviderade Lissabonstrategin på lokal och regional nivå och en överblick som sträcker sig längre än 2008.

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. **Regionkommittén välkomnar** denna begäran eftersom Europas regioner och städer spelar en väsentlig roll i genomförandet av Lissabonstrategin. De innehar en nyckelroll på områdena innovation, forskning och utbildningspolitik och står för över 66 % av alla offentliga investeringar i EU samt satsar en allt större del av strukturfondsmedlen på tillväxt och sysselsättning.

2. **Regionkommittén vill påminna** om att territoriell sammanhållning har infogats som ett tredje mål för EU, vid sidan av social och ekonomisk sammanhållning, i det reformfördrag som antogs i Lissabon. Därmed fokuserar man på problemet med de territoriella olikheter som påverkar EU:s samlade ekonomiska konkurrenskraft, vilket gör regionernas och städernas roll mer betydelsefull än någonsin.

3. **Regionkommittén välkomnar** kommissionens strategiska rapport om ekonomiska reformer i EU, som innehåller en utvärdering av medlemsstaternas framsteg med tillhörande förslag till landspecifika rekommendationer, ett förslag till konkret bekräftelse av de allmänna riktlinjerna och ett förslag till gemenskapens nya Lissabonprogram 2008–2010. Denna strategiska rapport visar huvudsakligen att Lissabonstrategin har visat sig värdefull genom att den resulterat i en övergripande målsättning för ökad tillväxt och sysselsättning i Europa. Kommittén vill i detta sammanhang lyfta fram de samarbetsrelationer som skapats mellan regioner som i sin verksamhet fokuserar på Lissabonstrategins målsättningar, t.ex. Innovation Alliance, ett samarbete mellan över 20 regioner i Europa, som redan rönt framgångar på innovationsområdet, där ett antal regioner uppfyller Lissabonkriterierna.

4. Kommittén framhåller emellertid att alla medlemsstater inte genomför reformprogram i tillräcklig takt, och att mycket mer fortfarande måste göras för att driva på reformerna.

5. **Regionkommittén uppskattar** Europeiska rådets beslut 2006 om att Regionkommittén ska involveras i fråga om partnerskapet för tillväxt och sysselsättning genom att avlämna en rapport om den reviderade Lissabonagendans effekter på lokal och regional nivå och ber Europeiska rådet att vid sitt vårmöte ge ReK i uppdrag att rapportera om genomförandet av Lissabonstrategin och om dess uppföljning på lokal och regional nivå.

6. **Regionkommittén anser** att Lissabonstrategin endast kan genomföras med framgång om de lokala och regionala myndigheterna får delta i beslutsfattandet, genomförandet och övervakningen och vill därför förmedla sitt engagemang att bidra till genomförandet av strategin för tillväxt och sysselsättning ute på fältet.

7. **Regionkommittén är övertygad** om att det för att stödja Europas konkurrenskraft även efter 2010 behövs en EU-strategi där man drar upp gemensamma riktlinjer för en samordnad och allomfattande ekonomisk reformpolitik för tillväxt och sysselsättning för att kunna anta de växande globala utmaningar som alla styresnivåer i Europa ställs inför.

8. **Regionkommittén erbjuder sig** att hjälpa Europeiska kommissionen att organisera en informationskampanj om denna strategi riktad till EU-medborgarna för att vinna deras stöd för den i nuläget och för framtiden.

"Lissabonparadoxen" och genomförandet av Lissabonagendan

1. **Regionkommittén ser positivt på** att en av de viktigaste förändringarna i den reviderade Lissabonstrategin som antogs 2005 är begreppet "agera lokalt", vilket syftar till att betona de lokala och regionala nivåernas roll.

2. **Regionkommittén noterar** att man i EU:s regioner och städer strävar efter att uppnå praktiskt taget alla målsättningar avseende tillväxt och sysselsättning som ingår i Lissabonstrategin men att majoriteten upplever att strategins bidrag till att dessa målsättningar uppnås är av mindre betydelse.

3. **Regionkommittén beklagar** denna "Lissabonparadox" och vill påpeka att ett ökat engagemang för tillväxt- och sysselsättningsdagordningen, i enlighet med kraven i 2005 års omarbetade Lissabonstrategi, kan uppammas endast om de olika styresnivåerna (EU, nationell, regional och lokal) samarbetar för att klara uppgiften.

4. **Därför efterlyser Regionkommittén** ett ökat samarbete mellan olika styresnivåer i enlighet med subsidiaritetsprincipen i syfte att uppnå en mer konsekvent, samordnad och effektiv politik och öka "mervärdet" av att ha en EU-övergripande tillväxt- och sysselsättningsstrategi.

Från utfästelser till handling – Regioner och städer i förvaltningscykeln

5. **Regionkommittén erinrar om** att de lokala och regionala myndigheterna gör stora insatser för att nå upp till Lissabonmålen och att många ser att det finns möjligheter till ännu större medverkan i genomförandeprocessen. Regionkommittén noterar att det råder missnöje när det gäller medverkan i genomförandet, vilket visar att det trots vissa förbättringar fortfarande finns en klyfta mellan utfästelser och handling. Det är något som man måste komma till rätta med under nästa förvaltningscykel.

6. **Regionkommittén rekommenderar** att man i kommissionens årliga rapport om situationen i varje land på ett systematiskt sätt redogör för alla aktörers medverkan.

7. **Regionkommittén vill återigen framföra** sin uppmaning till medlemsstaterna att på ett mer systematiskt sätt involvera de lokala och regionala myndigheterna i alla Lissabonstrategins genomförandefaser, i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

8. **Regionkommittén ber** att få bli inbjuden till arbetsgruppen för Lissabonmetodologin under ledning av rådets kommitté för ekonomisk politik.

9. **Regionkommittén rekommenderar** att Eurostat ges i uppdrag att ta fram alla statistiska uppgifter på regional nivå som skulle göra det möjligt att sammanställa och publicera en strukturerad vägledande rapport om uppnåendet av Lissabonmålen.

Sammanhållningspolitiken ger ett viktigt bidrag till att genomföra tillväxt- och sysselsättningsstrategin

10. **Regionkommittén anser** att EU:s sammanhållningspolitik är ett viktigt verktyg som EU:s regioner och städer kan använda för att uppnå tillväxt- och sysselsättningsstrategins målsättningar ute på fältet. Sammanhållningspolitiken är den viktigaste åtföljande policyn i regioner som släpar efter när det gäller att stärka konkurrenskraften och sysselsättningen.

11. **Regionkommittén noterar** att kravet på att öronmärka medel under den nya programperioden för sammanhållningspolitiken 2007–2013 medfört väsentliga förändringar i utgiftsplannerna för regioner och städer. Det handlar framför allt om ökade kostnader för forskning. Regionkommittén anser att öronmärkning bidrar till att Lissabon- och Göteborgsstrategierna anpassas till sammanhållningspolitikens huvudmål. ReK ser positivt på detta och förväntar sig att kommissionen lägger fram förslag efter en utvärdering av de erfarenheter som gjorts under innevarande programperiod om hur sammanhållningspolitiken kan bidra till Lissabonstrategin i framtiden.

12. **Regionkommittén delar** kommissionens åsikt⁽¹⁾ att den nya sammanhållningspolitiken 2007–2013 har skapat förutsättningar för dels en mer strategisk metod för investeringsplanering som baseras på Lissabonstrategin, dels en större fokusering på strategins genomförande ute på fältet genom ökad decentralisering av förvaltningen och en mer betydelsefull roll

för de medverkande. Regionkommittén beklagar dock att kommissionen i meddelandet begränsar sig till ett nära samarbete med medlemsstaterna genom att använda de system och metoder som har inrättats för övervakning, utvärdering och anpassning av programmen till ändrade förhållanden eller prioriteringar. Kommissionen uppmanas att ge vederbörligt erkännande åt den nyckelroll som regioner och städer kan spela i detta sammanhang.

13. **Regionkommittén efterlyser** därför bättre samordning mellan de olika beslutsfattande nivåerna för att kunna utveckla en effektiv strategi som inbegriper alla myndigheter som strävar efter att nå Lissabonmålen på regional och lokal nivå. Regionkommittén vill gärna bidra till en sådan samordnad och delaktighetsfrämjande metod tillsammans med de nationella och europeiska sammanslutningarna av lokala och regionala myndigheter.

14. **Regionkommittén betonar** de nya möjligheter som skapats genom Europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) som gör det möjligt för nationella, regionala och lokala myndigheter att förstärka det gränsöverskridande samarbetet, i syfte att uppnå ett bättre, mer konsekvent och effektivt genomförande av Lissabonmålen på ett givet område, genom att det utformas konkreta projekt i gränsregioner och genom att projekt genomförs inom ramen för det transnationella och mellanregionala samarbetet.

15. Mot bakgrund av den rättsliga grunden för den territoriella sammanhållningen i det nya Lissabonfördraget vill Regionkommittén uppmana EU att införa konkreta bestämmelser och genomföra lämpliga åtgärder som ska ta hänsyn till de specifika behoven i de yttersta randområdena, öregioner, bergsregioner och kustregioner.

16. **Regionkommittén tror** dessutom att den kommande översynen av EU:s budget kommer att bidra till att man blir medveten om att de specifika territoriella behov, problem och möjligheter som EU:s regioner och städer har endast kan tillgodoses genom en förstärkt sammanhållningspolitik i EU efter 2013.

17. **Regionkommittén vill påminna om** behovet att möjliggöra och underlätta en övergripande samordning mellan strukturfonderna och andra relevanta EU-fondprogram, som ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, sjunde ramprogrammet för forskning och programmen för livslångt lärande, i syfte att maximera de europeiska resursernas mervärde när det gäller att uppnå Lissabonmålen.

18. **Regionkommittén understryker** att det måste finnas ekonomisk dynamik i det ytterst konkurrenskraftiga 2000-talet på alla nivåer – EU, medlemsstater, regioner och kommuner – så att vi kan bygga stabila och välmående samhällen i alla EU:s regioner. **ReK anser** att lokala och regionala myndigheter kan bidra till att skapa villkor som gynnar företagstillväxten i deras regioner. Regionkommittén tror inte att man kan forma framtiden i EU:s regioner enbart med hjälp av en konkurrenskraftig dynamik.

⁽¹⁾ Meddelande om medlemsstaternas och regionernas genomförande av Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning genom EU:s sammanhållningspolitik 2007–2013, 11 november 2007, slutsatserna s. 11–12.

Framtida prioriteringar för lokal och regional utvecklingspolitik

19. **Regionkommittén uppmanar** EU och medlemsstaterna att ta hänsyn till regionernas och städernas prioriteringar i sina respektive utvecklingsprogram.

20. **Regionkommittén anser** att Lissabonprogrammet spelar en stor roll för att öka medvetenheten om tillväxt- och syssel-

sättningsagendan och det mervärde den tillför det nationella, regionala och lokala beslutsfattandet.

21. **Regionkommittén ger sin ordförande i uppdrag** att presentera denna resolution för EU:s slovenska ordförandeskap och för Europeiska rådet vid dess vårmöte 2008, liksom för Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

Bryssel den 7 februari 2008

Regionkommitténs
ordförande
Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "En EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma"

(2008/C 105/08)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén anser att hanteringen av folkhälsofrågor, och särskilt de aspekter som rör kost, övervikt och fetma, kräver integrerade åtgärder på en rad olika politikområden, t.ex. livsmedel och idrott, utbildning och transporter, produktion och konsumentfrågor, med särskild fokus på problemets sociala aspekter.
- Kommittén anser att man i större utsträckning på EU-nivå bör sprida kunskaperna från nationella erfarenheter för att göra insatserna så ensartade som möjligt och skapa ytterligare instrument för att effektivt bekämpa skadliga livsstilar.
- ReK anser att främjande av partnerskap är det effektivaste sättet att lösa problem som rör kost, övervikt och fetma och anser att det absolut inte räcker med ett enda angreppssätt. Det enda möjliga angreppssättet vad gäller att förebygga hälsoproblem som främst orsakas av felaktig kost är att alla berörda parter – på internationell, nationell, regional och strikt lokal nivå – vidtar åtgärder.
- ReK ber kommissionen att under nästa programperiod avsätta särskilda resurser som kan användas inom ramen för strukturfonderna, för att de mål som beskrivs i detta yttrande ska kunna uppnås.
- Kommittén förordar att de enskilda medlemsstaterna och regionerna förbinder sig att skydda sina medborgare från mediabudskap som särskilt i radio- och TV-kanaler gör reklam för livsmedel som innehåller mycket fett och socker. Medlemsstaterna och regionerna skulle också kunna införa höga "reklamkostnader" eller rent av kräva att märkningen av vissa produkter ska innehålla kompletterande information om deras eventuella skadliga effekter.
- ReK stöder ett starkt samarbete mellan offentliga myndigheter och externa organ utanför hälsosektorn som är verksamma inom produktion (t.ex. inom jordbruket) och distribution av livsmedel, med tonvikt på att särskilt lyfta fram de lokala aktörerna.

Föredragande: Mario MAGNANI, vice ordförande i regionfullmäktige i Trentino – Alto Adige/Sydtirolen (IT-ALDE)

Referensdokument

Vitbok om en EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma

KOM(2007) 279 slutlig

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Regionkommittén ser hälsa som en huvudfråga inom all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder, och därför måste en hög skyddsnivå säkerställas. I enlighet med artikel 152 i EG-fördraget är gemenskapen skyldig att inta en aktiv roll för att skydda människors hälsa genom att i enlighet med subsidiaritetsprincipen vidta åtgärder som inte kan vidtas av de enskilda medlemsstaterna.

2. ReK understryker att konsumentskyddskraven ska beaktas när gemenskapens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs, och att EU ska främja konsumenternas rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen. Unionen kan också uppmuntra till sunda matvanor och levnadsvanor.

3. Kommittén erinrar om att gemenskapens insatser ska inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för människors hälsa samt att den kompletterar den nationella politiken.

4. Regionkommittén uppmanar därför kommissionen att respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och tillhandahålla hälso- och sjukvård. Kommissionen ska dock – för att göra insatserna effektivare – kunna föreslå operativa modeller som införts av de regioner som har uppnått de bästa resultaten. ReK påpekar också att gemenskapen måste stödja medlemsstaternas samt de lokala och regionala myndigheternas insatser när det gäller att främja fysisk aktivitet och idrott, eventuellt med medverkan av institutioner som universitet och andra utbildningscentrum.

5. ReK noterar att rådet vid upprepade tillfällen har uppmanat kommissionen att utforma åtgärder på området för kosthållning och fysisk aktivitet. Under samrådet i samband med grönboken framgick också att det förväntade bidraget från EU innebär ett samarbete med olika aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Där påpekades å ena sidan kravet på att gemenskapspolitikerna måste vara enhetlig och å andra sidan vikten av ett sektorsövergripande synsätt.

6. ReK anser att syftet med denna vitbok är att tillhandahålla en integrerad EU-strategi för att minska de hälsoproblem som orsakas av felaktig kost, bristande fysisk aktivitet, övervikt och fetma. Kommittén anser också att metodologiska riktlinjer för att på regional och lokal nivå främja inrättande av nätverk

mellan verkligt fungerande och effektiva tjänster är ett oundgängligt instrument för detta ändamål.

7. ReK påpekar att man för att uppnå en optimal lösning på problemen i samband med kost, övervikt och fetma måste främja såväl kompletterande som integrerade åtgärder på relevanta politikområden (horisontell strategi) och på olika nivåer (vertikal strategi).

8. Regionkommittén stöder målen i vitboken och anser att EU:s regioner och lokala myndigheter har en viktig roll att spela i utarbetandet av projekt som kan minska de skador som på alla nivåer följer av felaktig kost och osund livsstil.

9. ReK välkomnar kommissionens påpekande att det inte bara är på nationell och lokal nivå som insatser görs inom olika sektorer utan också på transnationell nivå i form av samarbete mellan grupper i olika länder som har kulturella, territoriella och sociala likheter.

10. ReK rekommenderar därför att EU:s insatser på dessa områden bör syfta antingen till att komplettera, förbättra och sprida kunskap om de åtgärder som vidtas på nationell och regional nivå, eller till att ta itu med frågor på de områden som specifikt ingår i gemenskapens befogenheter.

11. Enligt kommittén får de olika strategierna effekt endast om de backas upp av aktiviteter på fältet och av konkreta initiativ från de lokala myndigheternas sida. ReK anser det därför önskvärt att involvera de regionala och lokala institutionerna i de EU-aktiviteter som omfattas av artikel 152 i EG-fördraget.

12. ReK framhåller att de problem som hör ihop med kost, övervikt och fetma i de olika medlemsstaterna inte nödvändigtvis kräver en gemensam lösning på EU-nivå.

13. Kommittén välkomnar att kommissionen inser betydelsen av att kostvanorna i medlemsstaterna varierar och att det finns olika strategier på detta område i EU. Det är också glädjande att kommissionen anser det viktigt att åtgärderna fortsätter att sättas in på regional och lokal nivå, eftersom det är den styresnivå som ligger närmast medborgarna: "Lokala och regionala insatser är nödvändiga för att man ska kunna anpassa validerade allmänna strategier till lokala förhållanden".

14. Kommittén anser att minskad ohälsa är ett långsiktigt arbete. Därför måste också investeringar i åtgärder mot övervikt och fetma ses på flera års sikt.

Handlingsprinciper

15. Regionkommittén anser att hanteringen av folkhälsofrågor, och särskilt de aspekter som rör kost, övervikt och fetma, kräver integrerade åtgärder på en rad olika politikområden, t.ex. livsmedel och idrott, utbildning och transporter, produktion och konsumentfrågor, med särskild fokus på problemets sociala aspekter. Kommittén understryker dock att hälsoaspekterna är de som har störst inverkan på budgeten och på livskvaliteten.

16. ReK ser den otillräckliga inventeringen av antalet möjliga aktörer, särskilt offentliga aktörer, som ett stort problem. Genomförande av projekt som förfogar över verkliga tekniska och ekonomiska resurser och kontroll av förekomsten av väldefinierade integrations- och samarbetsprotokoll kräver att man beaktar två prioriteringar: dels regelbunden inventering av befintliga resurser, särskilt inom offentlig sjukvård, dels utarbetande av samarbetsprotokoll före planeringen av alla slags insatser.

17. ReK anser att primärprevention för att undvika att sjukdomar uppträder är den effektivaste metoden när det handlar om hälsoproblem som rör övervikt, fetma, hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes, stroke, etc. Det är vetenskapligt bevisat att kost och livsstil spelar en avgörande roll för att förebygga och förhindra uppkomsten av sådana sjukdomar. För personer som lider av övervikt eller fetma bör man också sätta in sekundära förebyggande åtgärder, dvs. kontroll av komplikationer eller behandling av fetma.

18. Kommittén anser det nödvändigt att inrikta insatserna direkt på de faktorer som är avgörande för en sund och riktig kost, liksom på alla övriga faktorer som bidrar till att behålla en lämplig kroppsvikt: fysisk aktivitet, kultur, vanor och traditioner, information, socioekonomisk bakgrund, jordbruksproduktion, livsmedelsindustri, infrastruktur och transporter.

19. Åtgärderna bör syfta till att komma till rätta med de bakomliggande orsakerna till hälsoriskerna, och avse alla områden av den offentliga politiken som berörs och olika beslutsnivåer. Avsikten är att visa att den regionala och lokala nivån är avgörande för att projekten ska lyckas.

20. Regionkommittén anser det väsentligt att privata aktörer deltar i den av kommissionen föreslagna strategin: livsmedelsindustrin och det civila samhället samt lokala aktörer som skolor, andra utbildningscentrum och hälsoorganisationer, inom vilka särskilda tjänster bör inrättas och byggas ut.

21. Kommittén anser att man i större utsträckning på EU-nivå bör sprida kunskaperna från nationella erfarenheter, från exempelvis skolor med påbyggnadskurser i livsmedelskunskap för högskoleutbildade, för att göra insatserna så ensartade som möjligt och skapa ytterligare instrument för att effektivt bekämpa skadliga livsstilar.

22. ReK betonar vikten av en omfattande övervakning under de kommande åren. Kommittén anser emellertid att man omedelbart måste fastställa vilka tekniska och offentliga aktörer som ska ansvara för denna uppgift. Man måste också snarast

ändra de parametrar som statistikkontoren använder för att kartlägga befolkningens kostvanor. För detta krävs kvantitativa uppgifter, även om de är ungefärliga. Mot denna bakgrund anser kommittén det viktigt att även följa upp och mäta effekter av insatta åtgärder.

En partnerskapsstrategi

23. ReK anser att främjande av partnerskap är det effektivaste sättet att lösa problem som rör kost, övervikt och fetma och anser att det absolut inte räcker med ett enda angreppssätt. Det enda möjliga angreppssättet vad gäller att förebygga hälsoproblem som främst orsakas av felaktig kost är att alla berörda parter – på internationell, nationell, regional och strikt lokal nivå – vidtar åtgärder.

24. ReK hävdar att endast en strategi som bygger på samarbete mellan offentliga och privata aktörer, däribland konsumentorganisationer, kan leda till kulturella, miljömässiga och ekonomiska förändringar som kommer att påverka de beteenden och vanor som är "skadliga" för hälsan. Samordning och övervakning bör emellertid anförtros offentliga organ.

25. På det sociala området betonar ReK att insatserna för att främja sunda kostvanor bör inriktas på enskilda individer och samtidigt komplettera "strukturella" åtgärder som involverar samtliga berörda aktörer, bland annat för att jämna ut de socioekonomiska skillnaderna bland befolkningen. Informationsinitiativ bör kombineras med politiska initiativ för att göra det lättare att hitta hälsosamma livsmedel.

26. Det är därför mycket viktigt att upprätta samarbete mellan beslutsfattare på områdena hälsa, ekonomi, jordbruk, idrott och socialpolitik och mellan producenter, distributörer, detaljister och konsumenter.

27. ReK anser det därför nödvändigt att bygga upp partnerskap för insatser på EU-nivå och att stärka de lokala nätverken med sikte på de åtgärder som ska vidtas genom spridning av särskilda metodologiska och vetenskapliga riktlinjer. Dessutom anser vi att man bör verka för att införa näringslära som ett rekommenderat ämne i universitetsprogram med inriktning på hälsofrågor.

Stärkande av lokala nätverk och gemenskapspolitikens roll

28. Regionkommittén välkomnar och stöder tanken på att EU ska ha det slutliga ansvaret för att samordna medlemsstaternas insatser och därför ska upprätta riktlinjer för "medvetna konsumenter", "förslag på en sund och balanserad diet" och "fysisk aktivitet". Unionen ska också erbjuda vetenskapligt stöd genom sina kommittéer och Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet.

29. Kommittén anser att man bör ta hänsyn till de erfarenheter och goda metoder som har samlats i Europeiska nätverket för hälsobefrämjande skolor, som omfattar skolor från olika länder.

30. ReK anser också att det åligger EU att vidta åtgärder – genom att övervaka medlemsstaternas initiativ – liksom att främja spridning och jämförelse av olika erfarenheter och skapa en god cirkel som leder till att de modeller som visat sig mest verkningsfulla sprids och tillämpas.

31. Det är viktigt att årligen göra en jämförelse mellan de EU-regioner som har utformat och infört den modell för förebyggande åtgärder som har noterat bäst resultat. Av denna anledning bör kommissionen överväga att inrätta en databas för att medlemsstaterna på ett lättillgängligt sätt ska kunna ta del av olika erfarenheter.

32. ReK ber kommissionen att under nästa programperiod avsätta särskilda resurser som kan användas inom ramen för strukturfonderna, för att de mål som beskrivs i detta yttrande ska kunna uppnås.

Insatser i medlemsstaterna

33. Regionkommittén anser det positivt att kommissionen erkänner att de åtgärder som ska vidtas inom dess eget behörighetsområde ska syfta till att stödja och komplettera medlemsstaternas insatser. ReK erinrar om att det i art. 152.2 i EG-fördraget anges att gemenskapen ska främja samarbete mellan medlemsstaterna på detta område och vid behov stödja deras insatser. Vi håller med om att kommissionen bör ha möjlighet att i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja samordningen mellan deras respektive politikinsatser och program. ReK understryker att medlemsstaterna måste inrikta sina egna insatser framför allt på problem som hör ihop med kost, övervikt och fetma.

34. Kommittén förordar i detta sammanhang att de enskilda medlemsstaterna och regionerna förbinder sig att skydda sina medborgare från mediabudskap som särskilt i radio- och TV-kanaler gör reklam för livsmedel som innehåller mycket fett och socker. Medlemsstaterna och regionerna skulle också kunna införa höga "reklamkostnader" eller rent av kräva att märkningen av vissa produkter ska innehålla kompletterande information om deras eventuella skadliga effekter (t.ex. krav på uppgift om förekomsten av transfetter och andelen mättade, enkelomättade och fleromättade fetter). Ytterligare en lämplig åtgärd vore att ekonomiskt stötta användningen av "sunda" ingredienser och med kraftiga ekonomiska sanktioner förhindra användningen av livsmedel med felaktigt eller olämpligt näringsinnehåll.

35. För att stärka informationen om sunda levnadsvanor, särskilt avseende målgruppen barn och unga, är informations-spridning via Internet speciellt användbar. Erfarenheter från förekommande projekt visar på goda erfarenheter, bl.a. att effekterna i relation till kostnaderna är påfallande stora.

De regionala och lokala myndigheternas insatser

36. Regionkommittén uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att föreslå "hälsosamma alternativ" till felaktiga

beteendemönster genom att tillämpa "livsfasmetoden" och informera människor om goda kostvanor som de bör behålla under hela livet.

37. ReK påpekar att det inom varje region bör genomföras utbildnings- och informationsprogram för att redan under havandeskapet förebygga alltför kraftiga och snabba viktökningar, något som särskilt påverkar det nyfödda barnet och dess framtida vikt. Kommittén understryker dessutom att man under barnets fem första månader och under de första skolåren måste undvika alltför kraftiga viktökningar som kan öka benägenheten för övervikt senare i livet.

38. Kommittén rekommenderar att man satsar på både bredd och elit i ungdomsidrotten och att både bredd- och elitidrotten ska genomsyras av en värdegrund som bygger på glädje, rent spel och allas rätt att delta utifrån sina förutsättningar. Samtidigt bör man uppmuntra fysisk aktivitet inte bara för den enskilde individen utan också för hela familjen. En aktiv familj får aktiva barn.

39. Enligt ReK måste man motarbeta bekvämlighetskulturen. Den industriella livsmedelsproduktionen är en fälla som har förvandlat matglädjen till ett val mellan å ena sidan feta och söta livsmedel och å den andra en strikt diet.

40. Kommittén beklagar att glädjen att röra sig ofta reducerats till "kroppsovnings" i form av tvångsaktiviteter som många värjer sig emot.

41. Regionkommittén framhåller än en gång sitt stöd till barns och ungdomars lek. Som framhålls i vitboken är det viktigt att öka kunskapen om vad som formar kostvanor och beteenden. Samtidigt bör man med modernare grepp också verka för en ny social kultur i likhet med den som låg till grund för det traditionella samhället, där fetma och sjukdomar till följd av osund livsföring var nästan helt okända.

42. ReK uppmanar till att åter bereda plats för människan och det mänskliga. Barns och ungdomars fria lek måste uppmuntras, dels inom skolans ram, dels i samband med utformningen av våra hem och städer. Genom att låta parkeringsutrymmen i stället bli lekplatser förebygger man inte bara övervikt och fetma utan också högt blodtryck och hjärt- och kärlsjukdomar, som är den främsta dödsorsaken i EU.

43. ReK rekommenderar att man i samband med stadsplanering inrättar "säkra" gångvägar till och från skolor för elever på alla stadier samt säkra idrottsanläggningar och platser för lek och vila.

Att främja en sund kosthållning

44. ReK anser att man aktivt bör delta i rörelsen "Hälsosamma städer", som stöds av Världshälsoorganisationen. Det handlar om att främja inte bara sunda matvanor utan också en sund miljö, ett aktivt liv i samhället och allsidig motion som en källa till hälsa.

45. Kommittén anser att man måste planera regelbundet återkommande informationskampanjer om kost (som bygger på principen mindre animaliskt fett, ökat intag av frukt och grönsaker) och verka för utarbetande av "regionala riktlinjer" i samverkan med kommissionen.

46. Regionkommittén anser det mycket viktigt att konsumenterna får ökad information om dietens och livsstilens betydelse för den egna hälsan, och betonar att de måste skyddas mot bedrägliga eller försåtliga reklambudskap. I detta syfte skulle EU kunna utnyttja livsmedelsmyndighetens forskningskompetens, t. ex. vad gäller sammansättningen av vissa livsmedel, användningen av tillsatser och sanningshalten i reklam och märkning.

47. ReK anser att man bör uppmuntra till undervisning i näringslära för elever på alla stadier, särskilt i förskolan och grundskolan.

48. För att främja en sund kosthållning redan från skolåldern ser ReK gärna att grupper som kan spela en avgörande roll på näringslärans område direkt deltar i denna strävan: skolbespisningsansvariga, familjer, lärare, barnläkare och skolhälsovård (elevhälsa).

49. ReK anser att man måste bevaka problemet övervikt och fetma särskilt under skolåldern genom att utvärdera de eventuella förebyggande insatser som gjorts och vara särskilt uppmärksam på åttstörningar.

Att främja fysisk aktivitet

50. Regionkommittén välkomnar genomförandet av intensiva informationskampanjer i stor skala med hjälp av de viktigaste informationskanalerna och stöder tanken att ta fram informationsbroschyrer till hela befolkningen som också gör reklam för daglig fysisk aktivitet som inte är knuten till slutna eller specialiserade miljöer (gym).

51. ReK uppmanar de regionala och lokala myndigheterna att genomföra initiativ för att främja fysisk aktivitet, exempelvis genom att på strategiska platser i offentliga byggnader (t.ex. vid hissar) sätta upp affischer som uppmanar till att använda traporna.

52. Kommittén hoppas på en ökad medvetenhet om vikten av fysisk aktivitet i skolundervisningen redan från första klass. Lärarna måste därför få lämplig information och uppmanas att utnyttja de befintliga strukturella resurserna i alla skolor och lyfta fram och höja värdet av fysisk aktivitet.

53. ReK ser positivt på att det ges ökade möjligheter till fysisk aktivitet för vuxna som innebär samarbete mellan offentliga myndigheter och lokala organ och föreningar. ReK understryker att det måste bli lättare att få tillgång till olika fysiska aktiviteter (reducerade inskrivningsavgifter, tider som passar målgruppen). Vidare måste kvaliteten på de föreslagna initiativen övervakas (typ av aktivitet, längd, lämpliga utrymmen, goda transportmöjligheter, utbildning och kvalifikationer för instruktörer).

54. Enligt ReK kan de regionala och lokala myndigheterna främja fysisk aktivitet bland allmänheten bland annat genom att utnyttja resurserna i den lokala miljön, både genom att bygga ut vägnätet i städerna (cykelbanor, promenadvägar, garanterat säkra icke-motoriserade transporter) och genom att propagera för de möjligheter som finns till avkoppling i omgivningen (cykelturer och promenader). I samband med detta måste man beakta funktionshinder rätt till rörlighet genom att sörja för full tillgänglighet för detta utbud.

55. ReK stöder kravet på att upplysa hälsovårdsaktörer om vikten av att uppmuntra människor till fysisk aktivitet. Allmänläkare måste känna till de internationella rekommendationer som är dokumenterat effektiva och vilka slags aktiviteter som är tillrädliga samt det lokala utbudet inom sitt område, för att kunna ge korrekt rådgivning i det enskilda fallet. Grundutbildning och fortbildning av vårdpersonal, särskilt läkare, bör innehålla hälsofrämjande moment.

De privata aktörernas roll

56. Enligt ReK:s mening spelar de privata aktörerna en viktig roll när det gäller konsumenternas val och deras möjlighet att göra hälsosamma livsstilsval. Privata initiativ på detta område kan komplettera den offentliga politiken och de lagstiftningsinitiativ som tas på europeisk och nationell nivå.

57. För att bland annat dra nytta av den partnerskapsstrategi som kommissionen föreslår ställer sig kommittén positiv till medverkan av ansvariga för platser där många människor samlas (shoppingcenter, outletbutiker), restauratörer och distributörer när det gäller tillagning av hälsosamma maträtter och tydlig marknadsföring av dessa rätter på menyerna.

58. Kommittén anmodar livsmedelsindustrin att på frivillig väg eller genom samarbete med konsumentorganisationerna utarbeta "goda riktlinjer" och/eller "omarbeta" kalori- och näringsinnehållet i sina livsmedel och att också utforma incitament, däribland ekonomiska, för de företag som gör åtaganden i denna riktning.

59. Regionkommittén är övertygad om att mediavärlden (TV, radio, Internet och press) genom olika former av partnerskap skulle kunna medverka i utbildningskampanjer och anta riktlinjer för självreglering av "skadlig" reklam.

60. ReK stöder ett starkt samarbete mellan offentliga myndigheter och externa organ utanför hälsosektorn som är verk samma inom produktion (t.ex. inom jordbruket) och distribution av livsmedel, med tonvikt på att lyfta fram de lokala aktörerna.

Internationellt samarbete

61. ReK erinrar om att gemenskapen och medlemsstaterna i enlighet med artikel 152.3 i EG-fördraget ska främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.

62. Kommittén anser att regionerna bör samråda och samarbeta med de nationella ministerierna (hälsa, socialpolitik, utbildning osv.). För detta ändamål rekommenderas ett samarbete med Världshälsoorganisationens (WHO) Europakontor. WHO har redan föreslagit en samordning med andra internationella organisationer (FAO, Unicef, ILO, OECD) för att stödja initiativ för inventering av behoven i de enskilda regionerna, för kartläggning av läget, tendenser och strategier som genomförts, samt för insamling, analys och spridning av vetenskapliga rön om effektiviteten i vidtagna åtgärder.

63. Enligt kommittén är ett samarbete med WHO nödvändigt för att utveckla ett övervakningssystem för kost och fysisk aktivitet, också i syfte att anta en andra handlingsplan för livsmedel och kost.

64. Kommittén framhåller särskilt vikten av att samarbeta med de länder som redan har utvecklat en egen strategi mot fetma för att ömsesidigt kunna utnyttja erfarenheter och kunskaper.

65. ReK anser att man måste utnyttja kunskaperna om lokala vanor och livsstilar som har en skyddande effekt mot övervikt, fetma och ämnesomsättningssjukdomar (diabetes, degenerativa sjukdomar). I sammanhanget erinras om att WHO har stött försök med att återinföra traditionella behandlingsmetoder och hälsosamma livsstilar bland vissa befolkningsgrupper och etniska grupper.

66. Regionkommittén stöder genomförandet av epidemiologiska studier om övervikt, fetma och diabetes, som i dag måste anses som ytterst akuta hälsoproblem.

Bryssel den 6 februari 2008.

Regionkommitténs
ordförande
Luc VAN DEN BRANDE

Utkast till yttrande från Regionkommittén om "Vitbok om idrott"

(2008/C 105/09)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Kommittén menar att idrott är viktigt för att främja integrationen mellan befolkningsgrupper och anser att den främjar den enskildes prestationsförmåga och förmedlar grundläggande värderingar som rent spel, tolerans och solidaritet.
- Regionkommittén anser att starka och friska människor, unga som gamla, män som kvinnor, utgör grunden för och drivkraften bakom ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och rent allmänt för ökat välbefinnande i Europa. Därmed bidrar de till att målen i Lissabonstrategin uppnås.
- ReK välkomnar därför kommissionens vitbok om idrott som ett bidrag till främjandet av idrott som en viktig och allt tyngre faktor vad avser utbildnings-, hälso- och socialpolitik och ekonomisk politik samt en företeelse som lämnar ett viktigt bidrag till de strategiska EU-målen solidaritet och välbefinnande.
- Kommittén ser emellertid med oro på de målsättningar som kommissionen fastställer i vitboken om idrott eftersom de återspeglar tydliga tendenser till en utvidgning av EU:s befogenheter på idrottsområdet utöver de målsättningar som fastställts i Nice-förklaringen och i de gällande fördragen.
- ReK delar kommissionens åsikt att en strukturerad dialog mellan berörda parter inom idrotten via ett EU-forum för idrott och tematiska diskussioner har en viktig uppgift när det gäller att bidra till den europeiska idrottsdebatten. Kommittén menar också att den på grund av sin roll bör delta aktivt i utformningen av dialogen.

Föredragande: Helma KUHN-THEIS (DE-PPE), ledamot av Saarlands delstatsparlament

Referensdokument

Vitbok om idrott (framlagd av kommissionen)

KOM(2007) 391 slutlig – SEK(2007) 932 – SEK(2007) 934 – SEK(2007) 935 – SEK(2007) 936

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Regionkommittén konstaterar att idrott är en beståndsdel i det europeiska samhället och utgör en del av många medborgares vardag.
2. Kommittén konstaterar att idrottsutövande främjar hälsan och förebygger sjukdom, i synnerhet sådana sjukdomar som orsakas av fysisk inaktivitet och dåliga kostvanor.
3. Kommittén betonar att idrotten på ett övergripande sätt formar den uppväxande generationen och utgör ett stöd i barns och ungdomars utveckling till kompletta, ansvarsmedvetna och karaktärsfasta personer.
4. Kommittén menar att idrott är viktigt för att främja integrationen mellan befolkningsgrupper. Utländska och inhemska medborgare, funktionshindrade och icke funktionshindrade, unga och gammal umgås konfliktfritt i idrottssammanhang på ett sätt som knappast förekommer inom andra områden i samhället.
5. Regionkommittén anser att starka och friska människor, unga som gamla, män som kvinnor, utgör grunden för och drivkraften bakom ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och rent allmänt för ökat välbefinnande i Europa. Därmed bidrar de till att målen i Lissabonstrategin uppnås.
6. Enligt kommittén främjar idrotten den enskildes prestationsförmåga och förmedlar grundläggande värderingar som rent spel, tolerans och solidaritet.
7. ReK välkomnar därför kommissionens vitbok om idrott som ett bidrag till främjandet av idrott som en viktig och allt tyngre faktor vad avser utbildnings-, hälso- och socialpolitik samt ekonomisk politik och som en företeelse som lämnar ett viktigt bidrag till de strategiska EU-målen solidaritet och välbefinnande.
8. Kommittén konstaterar emellertid att idrotten också står inför nya hot och utmaningar, som har uppstått i det europeiska samhället, t.ex. kommersiell press, exploatering av unga idrottsutövare, dopning, rasism, våld, korruption och penningtvätt.
9. Kommittén ser emellertid med oro på de målsättningar som kommissionen sätter upp i vitboken om idrott eftersom de återspeglar tydliga tendenser till en utvidgning av EU:s befogenheter på idrottsområdet utöver de målsättningar som fastställts i Nice-förklaringen och i de gällande fördragen. Varken idrottsor-

ganisationernas oberoende eller medlemsstaternas och de regionala och lokala myndigheternas befogenheter får ifrågasättas. ReK hänvisar med eftertryck till de begränsade befogenheter som gemenskapen har på idrottsområdet.

10. Mot den bakgrunden skulle kommittén emellertid gärna se kommissionsåtgärder för understöd, samordning och komplettering i fråga om idrott i medlemsstaterna och främjande av idrottens sociala, fostrande, hälsorelaterade och kulturella funktion, utan att för den skull kränka medlemsstaternas och idrottsorganisationernas självständighet och befogenheter.

11. Mot bakgrund av att ett fristående EU-stödprogram för idrott inte går att genomföra före 2011 föreslår kommittén att en budgetpost för åtgärder och pilotprojekt i samband med genomförandet av vitboken om idrott införs i EU-budgeten för 2009. Vi föreslår också att informationen om nuvarande och planerade möjligheter att söka projektfinansiering inom idrotten ska få en bred spridning.

12. ReK förordar att idrott i större utsträckning än hittills integreras i EU:s politik och stödprogram. Regionkommittén anser att införandet av idrott i fördraget om ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om Europeiska unionen utgör en tillräcklig rättslig grund för att i den kommande förvaltningsperioden från 2013 uttryckligen beakta stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder.

13. Regionkommittén uppmanar sina ledamöter att på regional nivå stödja den uppmaning som framförs i vitboken om integrering av idrott i tillämpningen av EU:s stödinstrument ur Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

14. Kommittén välkomnar att kommissionen i vitboken ser integreringen av idrott inom övriga politikområden som en huvuduppgift, och uppmanar kommissionen att regelbundet utarbeta lägesrapporter.

Bättre folkhälsa genom fysisk aktivitet

15. ReK anser att kommissionen har insett problemen och pekat på det gränsöverskridande behovet av åtgärder och möjligheter att lösa problemen med sina två vitböcker (som kompletterar varandra) om idrott och "En EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma".

16. ReK ser idrottsorganisationernas deltagande i arbetet med att förbättra folkhälsan genom fysisk aktivitet som en självklarhet, eftersom idrottsorganisationerna genom att de är organiserade i klubbar och förbund kan nå en stor målgrupp. Kommittén förordar kommissionens initiativ att bilda nätverk för erfarenhetsutbyte, framför allt med avseende på goda metoder i ungdomsarbetet och inriktningen på att stödja gräsrotsidrotten ekonomiskt i högre utsträckning än hittills. Vi vill också framhålla vikten av samarbete mellan olika sektorer i det avseendet, mot bakgrund av att de gemensamma framsteg som uppnåtts på EU-nivå kan få positiva effekter på de nationella förvaltningsstrukturerna, som är indelade i flera olika sektorer (idrott, folkhälsa, utbildning).

17. ReK vill samtidigt föreslå kommissionen att uttryckligen uppvärdera spontan och oorganiserad idrott samt verka för att organisationer både inom idrotten och i anslutning till offentliga myndigheter skapar bästa möjliga förutsättningar för att sådana aktiviteter kan utvecklas.

Kampen mot och förhindrande av dopning

18. Kommittén anser att övervägande kommersiell och social resultatpress utan motsvarande etiska grunder inom idrotten, liksom inom andra verksamhetsområden, utgör en stor fara genom att den uppmuntrar ohederliga medel för att förbättra prestationerna.

19. Dopning undergräver känslan för rent spel inom idrotten, skadar dess image och utgör en stor hälsorisk för den enskilde, anser kommittén. Dopning undergräver också motivationen hos andra idrottsmän.

20. När det gäller elitidrott menar kommittén att det inte bara är elitidrottarna som upplever stor prestationspress från många samhällsaktörer. Också inom amatöridrotten och ungdomsidrotten är risken för successivt ökad dopning mycket större i dag.

21. Kommittén menar att kraven på dopningsfri idrott endast kan uppfyllas om det finns effektiva dopningskontroller. För detta krävs europeiska och globala åtaganden mot dopning.

22. ReK rekommenderar bättre samordning av kampen mot dopning inom EU med beaktande av Unesco:s konvention mot dopning i idrott och nödvändigheten av en sakkunnig och verkligt oberoende kontrollinstans i form av en antidopningsinstitution.

23. Kommittén anser att lokala och regionala myndigheter och organisationer är särskilt lämpade att skapa nödvändig uppmärksamhet kring och sprida kunskap om dopningsfrågan genom upplysningskampanjer i skolor, idrottsföreningar och allmänt inom idrottssektorn. Kommittén uppmanar dessa instanser att ta itu med det arbetet och bekräftar sin avsikt att följa och stödja sådan verksamhet på lokal och regional nivå.

Att stärka idrottens roll på utbildningsområdet

24. Regionkommittén välkomnar och förordar stöd till och främjande av idrott och fysiska aktiviteter genom olika politiska initiativ från kommissionen samt en kvalitetsstämpel för skolor som gör särskilda satsningar för att öka den fysiska aktiviteten, liksom för idrottsföreningar som till särskilt stor del lägger speciell vikt vid kvaliteten på sina tjänster.

25. ReK betonar den särskilda betydelse som rörelse, lek och idrott har inom förskolan för barns och ungdomars fysiska, psykiska, kognitiva och sociala utveckling som en nödvändig beståndsdel i uppfostran och utbildning som helhet. Kommittén uppmanar därför kommissionen att särskilt beakta den roll som fysisk aktivitet har inom förskolan.

26. Kommittén vill emellertid påminna kommissionen om att den i alla sina stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder bör beakta att utbildnings- och idrottsfrågor faller under medlemsstaternas befogenheter, eller handhas på nivån under den statliga.

Främjande av frivilligt arbete och ett aktivt medborgarskap genom idrott

27. Regionkommittén understryker frivilligarbetets särskilda betydelse och uppmanar kommissionen att i utgångsläget uppmärksamma det ideella engagemanget inom idrotten. Dessutom pekar ReK på faran med att betrakta idrotten som en rent ekonomisk verksamhet, eftersom ett sådant synsätt inte gör helhetsbilden rättvisa. Den professionella idrotten utgör endast en bråkdel av den totala idrottsrörelsen, något som inte återspeglas i tillräcklig omfattning i vitboken om idrott.

28. Kommittén anser att medborgarnas engagemang på idrottsområdet är direkt förknippat med utvecklingen av vårt gemensamma samhälle med mål som inte enbart är idrottsrelaterade utan också sociala och samhälleliga.

29. När det gäller främjandet av breddidrott ser kommittén positivt på programmet Europa för medborgarna.

30. Med avseende på programmet Aktiv ungdom stöder kommittén kommissionens förslag att inom programmet uppmuntra ungdomars frivilliga arbete inom idrott.

31. Kommittén välkomnar kommissionens planer på att genomföra en europeisk undersökning om frivilligt arbete inom idrott. Den kommer att utgöra ett användbart instrument i samband med utformningen av kommande uppgifter och för planeringssäkerheten på området för frivilligarbete inom idrott.

Utnyttjande av idrottens potential för social integration och lika möjligheter

32. Regionkommittén menar att man måste ta hänsyn till den särskilda roll som idrotten spelar för människor med funktionshinder.

33. Kommittén uppmanar medlemsstaterna, de lokala och regionala myndigheterna samt idrottsorganisationerna att beakta behoven hos de funktionshindrade och sörja för att idrottsanläggningar är tillgängliga för funktionshindrade.

34. ReK anser att man bör främja utbildning av föreningarnas och organisationernas instruktörer, frivilliga och personal i att ta emot funktionshindrade.

35. Kommittén menar att äldre genom att utöva idrott kan behålla sin fysiska och psykiska aktivitetspotential så länge som möjligt och bevara sin självständighet så att de kan klara sig utan att vara beroende av andra så länge som möjligt. Att vara och förbli rörlig betyder för äldre att de kan upprätthålla sina sociala kontakter och själva se till att de deltar i samhällslivet. Till detta kan även idrottsutbudet bidra.

36. Kommittén delar kommissionens åsikt att medlemsstaterna i programplaneringen för Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska integrationsfonden bör ta hänsyn till idrottens roll för social integration.

Stärka förebyggande och bekämpning av rasism och våld

37. Kommittén välkomnar de ansträngningar som redan gjorts på nationell och internationell nivå för att genom centrala informationspunkter och samarbete mellan polismyndigheter och idrottsorganisationer bekämpa våldshandlingar och rasistiska yttringar på idrottsområdet.

38. Världsmästerskapen i fotboll 2006 i Tyskland visade att detta samarbete fungerar och att det redan har gett goda resultat.

Förmedling av våra värderingar till andra delar av världen

39. Regionkommittén uppmanar kommissionen att i högre grad främja användningen av idrott som ett redskap i sin utvecklingspolitik.

40. Kommittén anser att man bör utnyttja FN:s och medlemsstaternas erfarenheter från det internationella året för idrott och idrottsundervisning som ett sätt att främja utbildning, hälsa, utveckling och fred 2005 och vidareutveckla och driva vidare befintliga projekt och åtgärder.

41. Ur subsidiaritetsynpunkt ser kommittén inga skäl att på EU-nivå reglera invandringen av idrottsmän från tredje land eller att använda mekanismer för cirkulär migration. Idrottarens invandring är en fråga för de enskilda medlemsländerna.

Främjande av en hållbar utveckling

42. Regionkommittén instämmer i att de ledande internationella och europeiska idrottsorganisationerna och andra berörda parter på idrottsområdet bör fastställa miljömål, och stöder kommissionens avsikt att uppmuntra dem att delta i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS) och systemen för tilldelning av gemenskapens miljömärken, och göra reklam för dessa frivilliga system vid stora idrottsevenemang.

43. Kommittén välkomnar kommissionens planer på att ta hänsyn till idrott som en del av det nya programmet LIFE+.

Idrottens ekonomiska aspekter

44. Regionkommittén menar att idrottens ekonomiska potential för turismen inte bara framträder i samband med större idrottsevenemang. Även i samband med rekreationsturism lämnar idrotten ett avsevärt bidrag till den regionala utvecklingen och i synnerhet till den strukturella omvandlingen. Regionernas strategier har stor del i detta. Kommissionen bör därför även fortsättningsvis stödja regionerna i deras ansträngningar att utvecklas strukturellt genom åtgärder anpassade till de regionala behoven. ReK uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att också investera de strukturfondsmedel som de förfogar över i idrotts- och fritidsanläggningar.

Mot en evidensbaserad idrottspolitik

45. Regionkommittén ser med oro på att kommissionen efterlyser bättre uppgifter utan att samtidigt söka samförstånd med medlemsstaterna och de europeiska regionerna om målet för en sådan åtgärd.

46. Ytterligare idrottsrelaterad statistik som självändamål, som egentligen inte är nödvändig för att bättre belysa idrottens mervärde, kan leda till ökad byråkrati. Mot bakgrund av strävandena att minska byråkratin på europeisk nivå är det helt nödvändigt att undvika sådana extra administrativa bördor.

47. Kommittén uppmanar därför kommissionen att stärka dialogen med medlemsstaterna och särskilt med regionerna för att i ett första steg gemensamt komma överens om syftet med dessa nya uppgifter. Målet måste vara att minimera ytterligare administrativa kostnader i samband med insamlingen av uppgifterna.

48. Kommittén noterar att kommissionen kommer att genomföra en undersökning för att bedöma idrottens direkta och indirekta bidrag till Lissabonagendan. Vi undrar emellertid om det bristande statistiska underlag som kommissionen talar om inte skulle begränsa möjligheterna till en välgrundad vetenskaplig bedömning av idrottens bidrag till Lissabonagordningen. Regionkommittén uppmanar kommissionen att meddela resultaten av studien.

Ge en tryggare bas åt det offentliga stödet till idrott

49. ReK betraktar det som en nödvändig förutsättning för främjandet av idrotten i medlemsstaterna att det finns en hållbar modell för ett långsiktigt bidragssystem för idrottsorganisationer.

50. Offentligt stöd till breddidrott är nödvändigt, anser kommittén. I många medlemsstater finansieras breddidrotten i stor omfattning med direkta och indirekta bidrag (i form av skatter och avgifter) från spel- eller lotteritjänster som drivs eller kontrolleras av staten.

51. Kommittén betonar i detta sammanhang att de befintliga statliga monopolerna på spel och lotterier, som har sin grund i tvingande hänsyn till allmänintressen som förebyggande av spelberoende och upprätthållande av den allmänna ordningen och som konsekvent syftar mot dessa mål, enligt EU-domstolens rättspraxis är förenliga med gemenskapens lagstiftning. Kommittén menar att det finns anledning att använda pengarna från dessa i princip oönskade hasardspel till mål som tjänar det allmänna bästa (t.ex. idrotten).

52. ReK ser positivt på att kommissionen kommer att genomföra en oberoende undersökning om finansieringen av idrott på gräsrotsnivå i medlemsstaterna, och uppmanar kommissionen att invänta resultatet av denna studie innan man fattar beslut som kan leda till att man äventyrar det offentliga stödet till breddidrotten.

53. ReK vill att kommissionen uppmärksammar kravet på utvecklade metoder i syfte att avläsa effekter av det offentliga stödet till idrotten. Nationella, regionala och lokala stödsystem har varierande upplägg och det är önskvärt att genom studier och jämförelser kunna göra bedömningar av olika offentliga insatsers betydelse för idrottsutvecklingen.

54. Kommittén står bakom kommissionens strävan att bibehålla befintliga möjligheter till lägre momssatser för idrott.

Organisationen av idrott

55. Regionkommittén erkänner liksom kommissionen idrottsorganisationernas och de representativa strukturernas självständighet, men saknar i vitboken en hänvisning till vikten av förbundens självständighet, som fastslagits i Nice-förklaringen.

Idrottens särart

56. Regionkommittén ser i idrottens särart en grundläggande och konstituerande egenskap och saknar tydliga uttalanden i den riktningen i vitboken. ReK fruktar att "från fall till fall"-strategin i fråga om idrottens särart inte är tillfredsställande ur idrottsorganisationernas synvinkel utan kan leda till att den nuvarande rättsosäkerheten bibehålls.

Fri rörlighet och medborgarskap

57. Regionkommittén ställer sig bakom de fall som anförs i vitboken om begränsad och anpassad inskränkning av den fria rörligheten som motiverade och nödvändiga med avseende på idrottens särart.

Spelarövergångar

58. Regler för spelarövergångar är nödvändiga för att säkerställa lika konkurrensvillkor mellan klubbarna.

Spelaragenter

59. Regionkommittén ser positivt på att kommissionen kommer att genomföra en konsekvensanalys för att få en tydlig bild av spelaragenternas verksamhet i EU.

60. Om åtgärder är nödvändiga på EU-nivå rekommenderar kommittén att man tillsammans med de internationella förbunden stämmer av nationella bestämmelser och förbundens regler.

Skydd av minderåriga

61. Kommittén uppmanar kommissionen att ge hög prioritet åt att genomföra det samarbete med medlemsstaterna och idrottsorganisationerna som föreslås i vitboken när det gäller skydd av minderåriga.

Korruption, penningtvätt och andra former av finansiell brottslighet

62. ReK välkomnar kommissionens avsikt att stödja de korruptionsbekämpande myndigheterna och att övervaka genomförandet av EU:s lagstiftning mot penningtvätt i medlemsstaterna vad gäller idrottssektorn.

Licenssystem för klubbar

63. Regionkommittén anser att utvecklingen av ett licenssystem är en uppgift för idrottsorganisationerna själva, under förutsättning att systemet är förenligt med konkurrensbestämmelserna och bestämmelserna för inre marknaden.

Medierna

64. Regionkommittén ser positivt på att kommissionen även i fortsättningen kommer att stödja medborgarnas rätt till information och till en omfattande tillgång till sändningar från idrottssevenemang.

65. De befintliga europeiska bestämmelserna om rätten till korta nyhetsinslag är ett viktigt och bra sätt att säkerställa informationsfrihet och åsiktsmångfald.

66. Kommittén förordar därför att man i samband med kommande utvärderingar gör en översyn av EU:s rättsliga ramar för audiovisuella medier för att se om och i vilken utsträckning det finns skäl att utvidga rätten till korta nyhetsinslag även till andra former av medier, exempelvis radio.

67. Kommittén vill åter föra fram sin övertygelse om att public service-radio fyller en viktig funktion när det gäller att säkerställa mångfalden. Public service-radion har genom sin ekonomiskt oberoende ställning ett ansvar för att rapportera även om små idrotter, inte enbart täcka stora evenemang där tittarsiffrorna förväntas bli höga.

Strukturerad dialog

68. ReK delar kommissionens åsikt att en strukturerad dialog mellan berörda parter inom idrotten via ett EU-forum för idrott och tematiska diskussioner har en viktig uppgift när det gäller att bidra till den europeiska idrottsdebatten. Kommittén menar också att den på grund av sin roll bör delta aktivt i utformningen av dialogen. Kommittén menar också att den på grund av sin roll bör delta aktivt i utformningen av dialogen. ReK vill i detta sammanhang särskilt lyfta fram behovet av mötesforum mellan representanter för olika idrotter respektive representanter för offentliga arenaägare, med syftet att samtala om aktuella och framtida behov av anläggningar och arenor. Kommittén

förväntar sig att kommissionen nyttjar den strukturerade dialogen för detta ändamål.

69. ReK förordar att man anordnar seminarier med särskilda organ för att informera Europas idrottsorganisationer och förklara hur gemenskapens lagstiftning fungerar.

70. Kommittén föreslår också att man anordnar konferenser på ämnet "Idrott och regional utveckling" där man skulle behandla idrottens positiva effekter på den regionala utvecklingen och ta fram positiva förebilder i fråga om förfaranden.

71. Kommittén rekommenderar att kommissionen fortsätter att driva och långsiktigt stödja utvecklingen av gränsöverskridande mellanregionala klubbar och projekt (t.ex. den europeiska mellanregionala idrottspoolen i storregionen Saarland-Lorraine-Luxemburg (SaarLorLux)).

Samarbete med medlemsstaterna

72. Regionkommittén anser att den icke-statliga idrottsrörelsen bör engageras mer i dialogen mellan kommissionen och medlemsstaterna, såsom fallet är i Europarådet.

73. I detta sammanhang vill kommittén påpeka att medlemsstaternas befogenheter på idrottsområdet måste beaktas inom ramen för samarbetet.

Bryssel den 7 februari 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Svartahavssynergien – Ett nytt regionalt samarbetsinitiativ"

(2008/C 105/10)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- ReK välkomnar kommissionens avsikt att genom initiativet för Svartahavssynergi effektivisera de regionala och lokala insatserna för utvecklingen, utnyttja de lokala och regionala bästa metoderna samt främja spridande av dem, och verka för utbyten och nätverksarbete, men anser att den lokala och regionala nivåns betydelse för strategins framgångsrika genomförande skulle kunna framgå tydligare.
- ReK välkomnar de framsteg som nyligen gjorts i utvidgningsprocessen genom Bulgariens och Rumäniens anslutning till EU den 1 januari 2007. Medlemsförhandlingarna med Turkiet är ett annat exempel på framsteg. Detta är steg framåt för demokratin och för en stabil utveckling i Svartahavsområdet, vilket leder till ökad stabilitet och säkerhet samt ökat välstånd både för EU och länderna runt Svarta havet.
- ReK stöder skapandet av en marin identitet för Svartahavsregionen, för alla dem som är engagerade i olika marina verksamheter. Man måste beakta insatser för att lösa miljöproblemen och utveckla turismen, förutsatt att de traditionella kulturerna får stöd och att det marina kultur- och naturarvet bevaras på ett mer effektivt sätt.
- ReK uppmanar kommissionen att verka för en förstärkning av transportsektorns roll inom ramen för den framtida havspolitikerna eftersom transporterna är en av de viktigaste övergripande marina aktiviteterna.
- ReK understryker att det är viktigt att låta lokala och regionala förvaltningar från Svartahavsregionen delta i utformandet och genomförandet av gemenskapsstrategier som rör migration, med fokus på bättre hantering av migrationsströmmarna så att dessa sker fullständigt lagligt, med respekt för de mänskliga rättigheterna och medborgarnas säkerhet och genom ett omfattande och effektivt samarbete mellan de enheter och organ som ska upprätthålla lag och ordning.
- Kommittén ger sitt stöd till den framväxande Svartahavsregionen i syfte att främja samarbete på lokal och regional nivå mellan länderna i regionen och stödja demokratisk stabilitet, sund offentlig förvaltning och hållbar utveckling.

Föredragande: Krasimir MIREV (BG-PSE), Borgmästare i Targovishte

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Svartahavssynergin – Ett nytt regionalt samarbetsinitiativ

KOM(2007) 160 slutlig

Politiska rekommendationer

Allmänna politiska rekommendationer

1. ReK välkomnar kommissionens avsikt att genom initiativet för Svartahavssynergi effektivisera de regionala och lokala insatserna för utvecklingen, utnyttja de lokala och regionala bästa metoderna samt främja spridande av dem, och verka för utbyten och nätverksarbete, men anser att den lokala och regionala nivåns betydelse för strategins framgångsrika genomförande skulle kunna framgå tydligare. Dessa insatser bör uppvärderas som gemenskapspolicyinstrument för ekonomisk modernisering och ökad konkurrenskraft samt för att närma EU till medborgarna.

2. ReK välkomnar de framsteg som nyligen gjorts i utvidgningsprocessen genom Bulgariens och Rumäniens anslutning till EU den 1 januari 2007. Medlemsförhandlingarna med Turkiet är ett annat exempel på framsteg. Detta är steg framåt för demokratin och för en stabil utveckling i Svartahavsområdet, vilket leder till ökad stabilitet och säkerhet samt ökat välbefinnande både för EU och länderna runt Svarta havet.

3. Kommittén betonar vikten av att anlägga ett regionalt och lokalt perspektiv på utvidgningsprocessen och är medveten om att den regionala och lokala politiken spelar en viktig roll för att skapa intern stabilitet; något som i hög grad är beroende av en grundläggande demokrati.

4. Vi understryker vårt stöd för anslutningsprocessen, EU:s grannskapspolitik och det strategiska partnerskapet med Ryssland. Vi stöder även att Regionkommittén och andra EU-institutioner involveras för att stödja partnerskapet i Svartahavsområdet med förebild i partnerskapen för EU/Medelhavsländerna, Östersjöområdet och Nordsjöområdet.

5. ReK noterar att de regionala och lokala förvaltningarna i Svartahavsregionen spelar en huvudroll på följande områden: övergång till demokrati och gott styrelseskick, uppbyggnad av förvaltningarnas kapacitet, konsoliderad fred, dialog mellan kulturer och mellan religioner, migration, kampen mot brottslighet, energi, transporter och infrastrukturplanering samt stads- och landsbygdsutveckling. Kommittén vill även peka på den positiva roll som samarbetet mellan de lokala och regionala myndigheterna å ena sidan och det civila samhället å den andra kan spela på alla dessa områden med det allmänna bästa för ögonen.

6. Kommittén understryker att initiativet för Svartahavssynergi har en direkt koppling till REK:s institutionella roll, och anser därför att det är nödvändigt att använda sig av kommitténs kapacitet att agera och delta. ReK manar till att man ska använda sig av kommitténs förmåga att skapa en enhetlig representation för regionala och lokala system i EU.

7. ReK håller med kommissionen om att det trots betydande positiv utveckling de senaste åren fortfarande råder stora skillnader mellan länderna i regionen när det gäller takten på de ekonomiska reformerna och kvaliteten på styrelseformerna.

8. Kommittén är medveten om att kommissionens initiativ inte ska uppfattas som en ny strategi för Svartahavsområdet, utan snarare som en process för att bygga vidare på EU:s huvudriktlinjer för utvecklingen i området, utbildning, samarbete och spridande av bästa metoder på regional och lokal nivå, genom territoriellt samarbete i syfte att uppnå Lissabon- och Göteborgsmålen. Kommittén anser dock att den regionala dimensionen måste stärkas politiskt om initiativet ska få någon framgång.

Miljö, transport, energi och havspolitik

9. ReK vill fästa uppmärksamhet vid det kritiska tillstånd som råder för miljön i Svartahavsområdet, i synnerhet i Donaudeltat och andra naturskyddsområden i regionen, bland annat den alltmer omfattande övergödningen (dvs. en ökad primärproduktion i alla ekosystem) som får negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden, våtmarkerna och fisket. Även de föroreningar som förorsakas av olja och avloppsvatten måste uppmärksammas.

10. Kommittén påpekar att det behövs mer djupgående analyser av vilka potentiella miljöhot som finns i Svartahavsområdet (och för floderna som flyter in i området, t.ex. Donau). Hoten uppstår bland annat genom klimatförändringarna och påföljande risk för naturkatastrofer. Mot bakgrund av detta måste man verka för att finna lämpliga sätt att ta itu med detta och stödja gränsöverskridande samarbetsprojekt som med ekonomiskt bidrag från EU ska syfta till att förbättra hanteringen av nödsituationer med hjälp av räddningstjänster.

11. ReK uppmanar kommissionen att stödja användningen av förnybara energikällor, t.ex. vindkraft och vågkraft. Det bör även ges stöd till ytterligare forskningsinsatser och innovation på detta område.

12. ReK uppmanar EU och de nationella regeringarna att stärka insatserna när det gäller att få till stånd vetenskapliga och tekniska genombrott inom havsforskningen, t.ex. "blå" bioteknik (marin och annan vattenrelaterad tillämpning av bioteknik), styrningssystem för navigering samt verksamheter för turismen, och därvid också gripa sig an nuvarande och eventuella framtida hot, i synnerhet klimatförändringar och andra förändringar, minskande fiskbestånd, ohållbar turism och demografiska förändringsmönster bland kustbefolkningarna.

13. ReK understryker att man måste bevara det marina arvet på ett bättre sätt, och då beakta en eventuellt ökande turism i kombination med de traditionella kulturernas utveckling.

14. ReK stöder skapandet av en marin identitet för Svartahavsregionen, för alla dem som är engagerade i olika marina verksamheter. Man måste beakta insatser för att lösa miljöproblemen och utveckla turismen, förutsatt att de traditionella kulturerna får stöd och att det marina kultur- och naturarvet bevaras på ett mer effektivt sätt.

15. ReK rekommenderar att kommissionen och de nationella regeringarna ska stödja skapandet av en noggrant utformad regional databas genom att använda befintlig information och ange detaljerade ekonomiska och miljömässiga aspekter på individuella marina resurser och deras påverkan ur samhälls- och synvinkel.

16. Kommittén rekommenderar att särskilda strategiska planer utvärderas och samordnas med riktlinjerna i den temainriktade strategin för skydd och bevarande av den marina miljön där man förespråkar inrättande av större marina regioner, i synnerhet för delvis inneslutna hav som Svarta havet. Dessa planer bör utarbetas av medlemsstaterna efter ett förslag från kommissionen.

17. ReK uppmanar kommissionen att verka för en förstärkning av transportsektorns roll inom ramen för den framtida havspolitikerna eftersom transporterna är en av de viktigaste övergripande marina aktiviteterna.

18. Kommittén uppmanar kommissionen att ge medlemsstaterna incitament till att genomföra en mer aktiv kontroll av föroreningsläget längs de större farlederna till havs. Det vore lämpligt att utnyttja den nya GMES-tekniken (*global övervakning för miljö och säkerhet*) för detta ändamål.

19. Kommittén föreslår att man ska utöka insatserna för att färdigställa havsterminalerna och man bör då börja med terminaler som har en tydlig intermodal inriktning, i synnerhet eftersom genomförandet av vissa TEN-T-projekt som berör den marina dimensionen släpar efter.

20. ReK rekommenderar att en förstärkning av de strategiska hamnarna prioriteras vid utvecklingen av den framtida havspolitikerna. Man bör dessutom låta utföra en studie om de större hamnarnas förbindelser med övriga hamnar och om en eventuell utlokalisering och decentralisering av vissa hamnaktiviteter till mindre centrum.

21. ReK föreslår att EU och de nationella regeringarna ska reglera utvinningen av traditionella havsrelaterade energikällor, såsom olja och gas, på basis av noggrant fastställda normer för miljöskydd, se till att utvinningen övervakas på ett effektivt sätt, stödja projekt för att modernisera eller förbättra hamnläggningar för mottagning av oljeblandat vatten och främja tekniska innovationer vid transport och hantering av olja, framför allt genom användning av oljeledningar på land (pipelines).

22. ReK rekommenderar att sjöfartslederna förbättras och att man undersöker möjligheten att införa lotsplikt för oljetankfartyg och andra fartyg med farligt gods samt allmän lotsplikt i smala sjöfartsleder.

23. ReK konstaterar att det är nödvändigt att vidta åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser och stöder systemet för handel med utsläppsrätter.

24. ReK rekommenderar att man tar fram strategier för de åtgärder som krävs för att skydda kusterna och i detta sammanhang utgår från prognoserna om stigande havsnivå och förändrade väderleksförhållanden.

25. ReK uppmanar EU och de nationella regeringarna att samordna och stödja de marina regionernas sökande efter nya sätt att framgångsrikt skydda den befintliga miljön, i synnerhet genom att inrätta gränsöverskridande marina skyddszoner, både regionalt och nationellt, samt ta fram konkreta förslag på hur man ska uppnå en kraftig minskning av radioaktiva utsläpp och av luftföroreningar från fartyg (i synnerhet utsläpp av gaser och dumpning av ballastvatten). Man bör även stödja åtgärder för att bevara kvaliteten på ekosystemen och livsmiljöerna i kustområden och till havs samt ha i åtanke den betydande påverkan som ekonomisk verksamhet kan ha på havsmiljöns tillstånd, framför allt genom utsläpp av näringsämnen i havet.

Utbildning, kulturell mångfald och dialog mellan religioner

26. ReK understryker den nyckelroll som lokala och regionala förvaltningar har när det gäller att stödja och uppmuntra de lokala kulturerna i Svartahavsregionen, och uppmanar kommissionen att bistå de lokala och regionala förvaltningarna så att de kan delta i EU:s nya kulturprogram (Kultur 2007).

27. Kommittén noterar de sociala och ekonomiska fördelar som en utveckling av kulturen och större kulturell mångfald innebär för länderna i regionen, och att den därigenom bidrar till att uppnå Lissabonmålen.

28. ReK understryker att det interkulturella samarbetet och dialogen mellan religioner måste utökas om man ska kunna använda den kulturella mångfalden som ett verktyg för att sammanföra människor i ett mångspråkigt och multikulturellt Europa.

29. ReK noterar att det behövs riktade insatser på regional och lokal nivå för att skapa förtroende i regionen och få en fredlig lösning på "frusna konflikter" genom särskilda samarbetsprogram.

30. ReK uppberor att man måste behålla mångspråkighetsprincipen i ett utvidgat Europa, eftersom detta är av avgörande betydelse för att kunna införliva medborgarna i det gemensamma europeiska politiska projektet.

31. Kommittén uppmanar EU och de nationella regeringarna att stödja program och projekt som är inriktade på interregionalt ungdomssamarbete på lokal och regional nivå.

Migration, sysselsättning och sociala frågor

32. ReK understryker att det är viktigt att låta lokala och regionala förvaltningar från Svartahavsregionen delta i utformandet och genomförandet av gemenskapsstrategier som rör migration, med fokus på bättre hantering av migrationsströmmarna så att dessa sker fullständigt lagligt, med respekt för de mänskliga rättigheterna och medborgarnas säkerhet och genom ett omfattande och effektivt samarbete mellan de enheter och organ som ska upprätthålla lag och ordning.

33. ReK ställer sig bakom politiska EU-instrument till stöd för verksamheter som syftar till att integrera invandrare i samhället genom program som särskilt riktar sig till lokala och regionala förvaltningar.

34. Kommittén välkomnar också kommissionens initiativ till bekämpning av illegal invandring och stödet till utbyte av bästa metoder på detta område.

35. Kommittén stöder införlivande av lokala och regionala förvaltningar i Svartahavsregionen i utvecklingen och genomförandet av gemenskapens invandringspolitik, och noterar att gemensamma strategiprogram för invandring på lokal och regional nivå kan garantera en framtida ekonomisk utveckling med högre tillväxt och större välfärd i regionerna.

36. Vi välkomnar EU-initiativ för lika möjligheter på lokal och regional nivå och uppmanar de nationella regeringarna att stödja detta.

Sund offentlig förvaltning, regionala initiativ och nätverkande

37. ReK uppskattar de framsteg som har skett i regionen sedan 1989 genom initiativ som Ekonomiska samarbetet i Svartahavsområdet (BSEC) och den parlamentariska församlingen inom Ekonomiska samarbetet i Svartahavsområdet (PABSEC).

38. Kommittén understryker att man måste utveckla och samordna erfarenheterna från de redan existerande regionala

initiativ som knyter Svartahavsregionen till EU, till exempel samarbetsprocessen för Donau, med fokus på att de territoriellt och tematiskt ska komplettera varandra.

39. ReK önskar att man förbättrar samordningen mellan de olika initiativen på nationell och regional nivå i regionen, och där så är möjligt definierar deras olika verksamhetsområden, för att undvika överlappningar och uppnå specifika resultat.

40. ReK rekommenderar att man sprider exempel på regionala och lokala bästa metoder, i synnerhet när det gäller lokala ekonomiska kluster, forskningsnätverksarbete, offentlig-privata partnerskap, fysisk planering och sund offentlig förvaltning, samt att man uppmanar lokala och regionala förvaltningar från länderna runt Svarta havet att ta fram sådana exempel på bästa metoder och bistår dem i detta arbete.

41. ReK instämmer i Europaparlamentets och kommissionens syn på lokala och regionala förvaltningars roll i kommunikationen och när det gäller att göra det möjligt att nå allmänt samförstånd samt bidra till ökad öppenhet, insyn och ansvarstagande.

42. Kommittén välkomnar alla lämpliga åtgärder från EU:s sida som också tjänar de enskilda ländernas utveckling, t.ex. åtgärder i kampen mot korruption och organiserad brottslighet. Kommittén stöder även uppbyggnaden av effektiva förvaltningsstrukturer som också måste innefatta de lokala och regionala nivåerna. I detta sammanhang välkomnar vi också alla lämpliga insatser som bidrar till att man under eget ansvar bygger upp ett politiskt och ekonomiskt samarbete i regionen.

43. Vi uppmanar EU och de nationella regeringarna att stödja program och projekt som främjar rörligheten hos administrativ personal på lokal och regional nivå, som ett sätt att åstadkomma närmare kontakter, erfarenhetsutbyte och ökad effektivitet.

44. ReK rekommenderar att man inbjuder organisationer som samlar lokalt folkvalda och representerar deras hjärtefrågor till de samtal som ingår i den pågående politiska dialogen mellan EU och länderna i regionen.

45. Vi uppmanar de nationella regeringarna i Svartahavsområdet att respektera principerna i den europeiska stadgan om lokalt självstyre.

Gränsöverskridande och interregionalt samarbete

46. ReK understryker den positiva roll som lokala förvaltningar kan spela, i synnerhet borgmästarna, i det framväxande civila samhället i regionen och särskilt i områden där statsförvaltningen saknar stark demokratisk tradition.

47. Kommittén ger sitt stöd till den framväxande Svartahavsregionen i syfte att främja samarbete på lokal och regional nivå mellan länderna i regionen och stödja demokratisk stabilitet, sund offentlig förvaltning och hållbar utveckling.

48. ReK noterar att det finns utrymme för samarbete mellan Europarådet och Regionkommittén inom den samarbetsram som de två institutionerna kommit överens om.

49. ReK understryker den roll kommitténs väletablerade arbetsgrupper spelar som ett användbart instrument för att stödja kandidatländers och potentiella kandidatländers lokala och regionala förvaltningar i deras insatser för att skapa nya

möjligheter och utveckla den nödvändiga politiska dialogen mellan EU-länderna, föranslutnings- och kandidatländerna.

50. Kommittén uppskattar kommissionens förslag om att initiativet bör vara lokalt organiserat i regionen, med parter som tar ett delat ansvar för genomförandet av det. ReK förespråkar att lokala och regionala förvaltningar inbegrips i denna process, eftersom detta kommer att underlätta fortsatt utveckling av kontakterna mellan städer och kommuner, universitet, kulturarbetare och organisationer inom det civila samhället, inklusive konsumentorganisationer, runt Svarta havet.

Bryssel den 7 februari 2008

Regionkommitténs

ordförande

Luc VAN DEN BRANDE
